

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 23-61-23-63. Mesečna naročnina 20 lir, za inostranstvo 40 lir. — Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.394 za inserate, izključno zastopstvo za oglaševanje in inostranstvo: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SLOVENE

JULIJ - 1944

20

CETRTEK

Feindlicher Grossangriff östlich der Orne durch Gegenangriffe zum stehen gebracht

Strassenkämpfe in St. Lo — Absetzbewegungen in Italien — Grosse Abwehrschlacht zwischen Galizien und Peipussees dauert an — Kämpfe in Richtung Lemberg — 89 Terrorflugzeuge abgeschossen

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 19. Juli. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In der Normandie trat der Feind nach mehrstündigem Trommelfeuer und heftigen Luftangriffen nun auch östlich der Orne zum Grossangriff an. Erst nach schwersten Kämpfen und unter hohen Verlusten konnte der Gegner in unsere Stellungen eindringen, wo er nach Abschluss von 40 Panzern durch unsere Gegenangriffe zum stehen gebracht wurde. Südlich Caen scheiterten alle feindlichen Angriffe.

Auch im Raum St. Lo wurde gestern erbittert gekämpft. Nachdem während des Tages alle Angriffe gegen St. Lo abgewiesen waren, drang der Feind in den Abendstunden mit Panzern in die Stadt ein, wo sich heftige Strassenkämpfe entwickelten.

In Luftkämpfen verlor der Feind 22 Flugzeuge, zwei weitere wurden am Boden zerstört.

Bei einem Säuberungsunternehmen im französischen Raum wurden 70 Terroristen im Kampf niedergemacht.

Schweres Feuer der »V 1« liegt weiterhin auf London und seinen Ausenbezirken.

In Italien setzte der Feind seinen Grossangriff von der Küste des Ligurischen Meeres bis in den Raum von Arezzo sowie im Adriatischen Küstenabschnitt fort. Während er südlich und südöstlich Livorno abgewiesen wurde, setzten sich unsere Truppen östlich davon kämpfend auf den Nordufer des Arno ab. Im Raum beiderseits Poggibonsi blieben stärkere Angriffe des Gegners ebenso erfolglos wie westlich Arezzo.

Südwestlich Ancona griff der Feind auf schmaler Front mit starken Panzerkräften an und erzielte unter hohen blutigen Verlusten einen tieferen Einbruch. Die schweren Kämpfe, in deren Verlauf 18 feindliche Panzer abgeschossen wurden, nahmen in den Abendstunden noch an Heftigkeit zu. Der völlig zerstörte Hafen von Ancona wurde daraufhin aufgegeben und die Front hinter den Eseno-Abschnitt dicht nördlich Ancona zurückgenommen.

S protinapadi zaustavljen sovražni velenapad vzhodno od reke Orne

Poulični boji v St. Loju — Umikalni premiki v Italiji — Velika obrambna bitka med Galicijo in Peipskim jezerom še traja — Boji v smeri proti Lvovu — 89 strahovalnih letal sestreljenih

Führerjev glavni stan, 19. jul. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: V Normandiji je pričel sovražnik po večurnem neprestanem topniškem ognju in močnih letalskih napadih v velenapadu tudi vzhodno od reke Orne. Šele po najhušjih bojih in pod najvišjimi izgubami je uspelo sovražniku vdreti v naše položaje, kjer so ga naši protinapadi zaustavili, potem ko so uničili 40 oklepnikov. Južno od Caena so se izjalovili vsi sovražni napadi.

Tudi na področju St. Loja je prišlo večerjo do ogorčenih bojev. Potem ko so bili podnevi vsi napadi proti St. Loju odbiti, je vdril sovražnik v večernih urah z oklepniki v mesto, kjer so se razvili ogorčeni cestni boji.

V zračnih bitkah je izgubil sovražnik 22 letal, nadaljnji dve letali pa sta bili uničeni na tleh.

Pri neki očistevalni akciji na francoskem področju je bilo v boju ubitih 70 teroristov.

Močan ogenj orožja »V 1« ograža se nadalje London in njegove zunanje okraje.

V Italiji je nadaljeval sovražnik svoj velenapad od obale Ligurskega morja do področja pri Arezzu, kakor tudi na jadranskem obalnem odseku. Medtem ko je bil južno in jugovzhodno od Livorna odbit, so prekoračile naše čete, ki so se borile vzhodno od tega kraja, reko Arno ter so sedaj na severni obali reke. Na področju na obeh straneh Poggibonsija so ostali sovražni močnejši napadi ravno tako brez uspeha, kakor zah. od Arezza.

Jugovzhodno od Ancone je napadel sovražnik na ozkem bojišču z močnimi oklepniki silami ter dosegel pod visokimi krvnimi izgubami nek globlji vdor. Težki boji, v katerih potekalo je bilo uničenih 18 sovražnih oklepnikov, s večernih urah še narašča. Popolnoma razdejano anconsko pristanišče je bilo nato izpraznjeno; nemške čete so zavzele položaje za odsekom Eseno, malo severneje od Ancone.

Na vzhodu traja še vedno velika obrambna bitka na celokupnem bojišču med Galicijo in Peipskim jezerom.

Na južnem odseku je narasla sila sovražnih napadov posebno vzhodno od gornjega Buga. Tukaj divjajo težki boji s sovražnikom, ki napada v smeri proti Lvovu. Od 14. julija je bilo na tem odseku uničenih 431 sovražnih oklepnikov.

Zahodno od Kovelja so pričeli Sovjeti ponovno z napadom. Tudi tukaj so v teku ogorčeni boji. Tudi na

Im Osten dauert die grosse Abwehrschlacht auf der gesamten Front zwischen Galizien und dem Peipussees an.

Im Südbereich steigerte sich die Wucht der feindlichen Angriffe besonders östlich des oberen Bug. Hier toben schwere Kämpfe mit dem in Richtung auf Lemberg angreifenden Feind. Seit dem 14. Juli wurden in diesem Abschnitt 431 sowjetische Panzer vernichtet.

Westlich Kowel traten die Sowjets erneut zum Angriff an. Auch hier sind heftige Kämpfe im Gange. Auf dem Westufer des Njemen zerschlugen unsere Truppen im Raum von Grodno und Olita übergesetzte feindliche Kräfte. Nordwestlich Wilna wurden alle feindlichen Angriffe abgewiesen.

Im Seengebiet südlich der Düna hielten unsere Truppen den fortgesetzt angreifenden Bolschewisten unerschränkt stand.

Nördlich der Düna bis zum Peipusse wurden Angriffe stärkerer sowjetischer Kräfte unter Abschuss zahlreicher feindlicher Panzer zerschlagen. Nur in einigen Einbruchsstellen dauern die Kämpfe noch an.

Schlachtfliegerverbände vernichteten wiederum eine Anzahl sowjetischer Panzer, Geschütze sowie mehrere hundert Fahrzeuge. In Luftkämpfen und durch Flakartillerie wurden 57 feindliche Flugzeuge zum Absturz gebracht.

Ein starker nordamerikanischer Bombenverband griff im Ostseeraum an. Besonders in Kiel entstanden Schäden in Wohnvierteln und Personenverluste.

Ein weiterer Bombenverband griff Orte in Süddeutschland an.

In der Nacht fanden schwächere Angriffe gegen den Raum von Köln, gegen das Ruhrgebiet und auf Berlin statt.

Bei allen diesen Angriffen wurden in Luftkämpfen und durch Flakartillerie der Luftwaffe 89 feindliche Flugzeuge, der Luftwaffe 89 feindliche Flugzeuge, abgeschossen.

Die IV. Sturmgruppe des Jagdgeschwaders 3 unter Hauptmann Moritz brachte allein 49 viermotorige Bomber zum Absturz.

zahodni obali reke Njemen so razbile naše čete na področju pri Grodnu in Oliti sovražne sile, ki so prekoračile reko. Severovzhodno od Vilne so bili vsi sovražni napadi odbiti.

Na jezerskem področju južno od Dvine so zadržale naše čete stalno napadajoče boljševike.

Severno od Dvine do Peipuskega jezera so bili razbiti napadi močnejših sovjetskih sil po uničenju številnih sovražnih oklepnikov. Le na nekaterih vdornih mestih boji še traja.

Oddelki borbenih letal so uničili spet večje število sovjetskih oklepnikov, topov, kakor tudi več sto vozil. V letalskih bitkah in s protiletalskim topništvom je bilo sestreljenih 37 sovražnih letal.

Nek močan oddelek severnoameriških bombnikov je napadel področje vzhodnega morja. Posebno v Kielu je nastala škoda v stanovanjskih okrajih in izgube med prebivalstvom.

Nek drug bombniški oddelek je napadel kraje v južni Nemčiji.

V noči je prišlo do slabših napadov na področje Kölna, ruskega okrožja in na Berlin.

Pri vseh teh napadih je bilo v letalskih bitkah in s protiletalskim topništvom letalstva sestreljenih 89 sovražnih letal med temi 69 štirimotornih bombnikov.

Četrta napadalna skupina tretje lovske jate pod vodstvom stotnika Moritza je sama sestrelila 49 štirimotornih bombnikov.

Sila »V 1« osredotočena na London

Zeneva, 18. julija. Kakor poroča agencija »United Press« iz Londona, je osredotočena udarna sila orožja »V 1« sedaj na London. Leteče bombe so povzročile občutne izgube in materialno škodo.

Mobilizacija na Estonskem

Riga, 18. julija. Pozivi vrhovnega poveljnika na baltiskem področju in višjega SS in policijskega vodje Estonske pozivajo letonski narod k borbi in delu v okviru obrambe ogroženih mej. Generalni inspektor letonske SS prostovoljske legije, SS Gruppenführer Bangerskis je storil vse, da se pojača poseg za vojno sposobnih, medtem ko skrbi za pritegnitev na civilnem sektorju prvi generalni direktor domače obrambe general Dankers.

Ogorčene borbe v Normandiji

Berlin, 19. julija. V Normandiji se je premaknilo težišče sovražnih napadov v ponedeljek zopet na področje St. Loja. Amerikanci so pripeljali v nedeljo sveže čete ter izmenjali svoje čete, ki so bile v poslednjih dneh močno zdecimirane. Novi oddelki so po močni topniški pripravi napadli na področju jugovzhodno od ceste Bayeux—St. Lo in Tauto kraj St. Lo. Vzhodno in severno od mesta so se primaknili le korakoma do 2 kilometrov do St. Loja, ker so jih ves čas zadrževali nemški protinapadi. Z vzhoda je pritiskal sovražnik vzdolž ceste, ki vodijo iz St. André L'Epine proti St. Croixu. Zarišče ogorčenih bojev je bila tu mala vas Martinville, ki leži na mali visoki planoti. Nemške čete so iz dolin s severa in juga napadle sovražni klin na visoki planoti ter ga odrezale. Sovražne čete pa so neprestano napadale nemške postojanke, da bi preprečile uničenje te odrezane bojne skupine. Vendar so prišle prepozno. Ta ameriški klin je bil uničen. Sovražnik je utrpel tu tako visoke izgube, da ni imel več moči, da bi sunil proti dolini, ki leži vzhodno od te vasi.

Skoro ravno tako visoke izgube je utrpel sovražnik ob cestah, ki vodijo iz severa proti St. Loju. Tudi tu je bilo uničenih več napadalnih skupin, ko so skušale prodrati sotesko od St. Georges Montoeg. Berlin 18. julija. Mednarodni poročevalski urad javlja z invazijskega bojišča: Pri veliki bitki, ki se je pričela večerjo opoldne na vzhodni obali reke Orne po večurnem bobnečem ognju, so doživeli Britanci po prvih začetnih uspehih v teku večeršnjega popoldneva in večera več občutnih udarcev. Krajevne nemške rezerve so vrgle s silnim protinapadom nazaj britanske oddelke, ki so prodrli pri Troarnu ter na tem področju zopet vzpostavile staro obrambno črto. Beželi Britanci so pustili Nemcem velike količine orožja ter številne ujetnike. Nadalje je velike uspehe je dosegel na istem bojnem področju nek nemški oklepniški oddelek, ki je s silnim protinapadom sunil v bok močnih britanskih pehotnih in oklepniških oddelkov ter a tem zavrl njihovo napredovanje. Tu so utrpeli Britanci posebno visoke izgube, ker so zašli napadajoči britanski pehotni oddelki v ogenj

namškega brzostrelnega orožja. Vzhodno od izliva reke Orne so divjali vso noč z nezmanjšano silovitostjo in menjajočo se srečo ogorčeni boji, ki so se danes popoldne po dovozu novih sil na obeh straneh nadaljevali s stopnjevano silovitostjo. Očiščevalno podjetje, ki ga je izvedel nek nemški oklepniški oddelek jugovzhodno od Caena vzdolž ceste, ki vodi preko Villiers Bocaga proti Noyersu, je imelo popoln uspeh. Tudi tu so Nemci zajeli številne ujetnike, razen tega je bilo uničenih 13 oklepnikov. Tudi na področju Vendesa so nemške rezerve s protisunom zopet dosegle glavne bojne postojanke.

Berlin, 19. julija. Vojni poročevalci DNB-a na zapadu Alex Schmalffuss javlja: Po grozovito močnem in več ur trajajočem bobnečem ognju so pričeli Angličani v torek popoldne z eno pehotno in dvema oklepniškima divizijama vzhodno od Orne z velenapadom. V bobneči ogenj številnih topov ter težkega ladijskega topništva so se mešale detonacije eksplozivnih letalskih bomb, kar naj bi bila priprava za splošen velenapad na nemške črte. Takoj v začetku pa je napel sovražnik na ogorčen nemški odpor. Z več kot 100 oklepniki, ki jih je uporabil sovražnik na ozkem področju in od katerih jih je bilo v kratkem času 10 uničenih, se je posrečil sovražniku vdor do Cagnyja, kjer so se obrnili proti zahodu. Nemci napadajo trenutno sovražnika v bok, vendar so močno ovirani v sled nadmočnega ladijskega topništva. Najtežji boji se bijejo sedaj za kraj Soliers, za katerega se no da z gotovostjo ugotoviti ali je v nemških ali sovražnih rokah. Zuna višina 112 pri Maltotu je še vedno v nemških rokah, vkljub temu da je sovražnik neprestano obstreljuje s topništvom in minometali. Pri Evrecyju so nemške čete s hudimi protinapadi dosegle zopet stare črte. Sovražnik je utrpel pri tem izredno visoke izgube, uničenih je bilo 15 oklepnikov, od katerih jih je bilo 11 zaplenjenih.

Pogled na zahod

Oči vsega sveta so danes obrnjene na zahod, kjer se po splošnem mnenju odigravajo najvažnejši dogodki te vojne: izid orjaške borbe na zahodu bo obenem tudi delno odločil izid sedanje vojne. Vsi drugi dogodki in vsa druga bojišča zaradi tega stopajo v ozadje. Kakšen je sedanji položaj na zahodnem bojišču in kako se bo razvijal? Na to vprašanje nam morejo odgovoriti le najmerodajnejši ljudje, ki imajo v rokah vojaško vodstvo. Zato so se nemški časnikarji oglašili pri nemškem vrhovnem poveljniku na zahodu, to je pri generalnem poveljniku von Klugeju, ki jim je dal nekaj zanimivih odgovorov na njihova vprašanja. Takole je dejal:

»Prihodnje dni pričakujemo najtežje sovražne napade. Mi bomo sovražnika primerno sprejeli in mu dali udarce, ki jih bo pomnil vse svoje življenje. Položaj je brez dvoma težak, vendar pa ga je mogoče obvladati in mi ga bomo tudi obvladali.« Nato je omenil svojega zvestega soborca maršala Rommela in dejal: »Jasno je, da z Rommelom nisva opustila ničesar, da bi ne bila kos našim nasprotnikom. Angležem in Amerikancem, proti katerim eva se že skupno borila v prvi svetovni vojni ter v prvem delu te vojne.«

Generalfeldmaršal von Kluge je mož izrazil potez, redkih kretenj ter si takoj pridobil zaupanje. Nosi viteški križec s hrastovim listom in meči, železni križec prvega razreda, medaljo za ranjence ter znak, da se je udeležil bojev na vzhodu. Star je 62 let in je na prvem mestu med nemškimi generali kot človek, ki je preživel največ nesreč ter je bil največkrat ranjen. Je pa vojak skoz in skoz, poln železne energije, telesno svež in izredno delaven. Spada med tiste vrhovne poveljnike, ki gredo s svojimi oddelki v najsprejnejše bojne črte. Že pri pohodu na Poljsko, na zahodu in pozneje v obrambnih bitkah v Rusiji je z letalom ali z avtomobilom vsak dan pohitel med najsprejnejše divizije in v prve bojne vrste.

Pri nadaljnjih pogovorih se je feldmaršal zopet dotaknil invazijskega bojišča: »Gre za boj na življenje in smrt. Mi to vemo in zato stori vodstvo in vsak vojak vse, kar more. Invazijo smo pričakovali. Čeprav je borba zelo, zelo trda in bo običvidno postala še trša, jo vendar pozdravljamo, ker imamo sedaj priložnost, pomeriti se s sovražnikom v viteškem boju.« Nemški vrhovni poveljnik na zahodu je nato še enkrat s kratko, vojaško rezko gesto poudaril: »Upamo, da bo ostalo pri viteški borbi.« Sovražna metoda, ki temelji na tem, da se Angleži in Amerikanci opirajo na veliko gmočno premoč, ne dela vodstvu nikakih težav, ker je pričakovati, da bo nemška oborožitev kmalu dosegla ravnotežje z oborožitvijo nasprotnega tabora s to razliko, da bo nemško orožje tehnično mnogo popolnejše ter bo upoštevalo vse izkušnje iz najnovejših bojev.

Če torej v luči teh izjav gledamo na boje na zahodu, potem lahko ugotovimo, da nemško vrhovno vodstvo popolnoma mirno gleda v bodočnost, ker ve, da se lahko zanaša na sposobnost nemškega vojaka, na moč nemškega orožja ter na nove iznajdbe nemške znanosti, ki je na tehnično polju vedno vodilna ter zato pač tudi odločilna.

K bojem v Italiji

Berlin, 19. julija. Mednarodni poročevalski urad javlja o položaju na italijanskem bojišču:

Angloameriški velenapad proti področju Livorna se je nadaljeval v toproski vročini ves ponedeljek. Silovitost bojev je naraščala od ure do ure. Močni oklepniški oddelki so se neprestano valili proti nemškim postojankam, niso pa mogli nikjer doseči nameravanega prodora vkljub temu, da se jim je na nekaterih mestih posrečilo napraviti vdore. Proti večeru je prišlo do ogorčenih bojev ob črti, ki poteka preko Perignana, Pombacea, južno od Monte Castelo ter preko Uffigliana do Pucciana.

Drugo težišče bojev je bilo na odseku na obeh straneh Tibere. Tudi tam so napadali nemške postojanke močni oklepniški oddelki. Njim je sledilo strneno več pehotnih divizij, medtem ko je topništvo na vso moč streljalo ter skušalo napraviti zaporni ogenj za nemškimi postojankami.

Angleži niso kos letječim bombam

Zeneva, 18. julija. DNB. Kakor poroča londonsko časopisje, je izjavil notranji minister Morrison v nekem govoru, da doslej še ni uspelo angleškim vojaškim oblastem, da bi bili kos letječim bombam. Bilo bi blazno in napačno, delati angleški javnosti upe, da bomo kmalu orožju »V 1« dorasli. On smatra, da je edino pravilno, ravnati tako, kakor da bi obstreljevanje z orožjem »V 1« trajalo še dolgo časa. Sicer se stori vse, da se olajša škoda, ki jo povzroča to orožje; on pa s stanjem ni zadovoljen.

V nekem drugem govoru, ki ga je Morrison imel, je poudaril, da so od pričetka napadov orožja »V 1« uredili mnogo zakonitih tipa »Anderson«, toda on svetuje vsem onim, ki nimajo nobenega vojnega važnega dela na področju, obstreljevanem z orožjem »V 1«, naj pač gledajo, da ne pridejo na ta področja.

Proti tem izjavam ministra Morrisona je zavzel svoje stališče dnevnik »Daily Sketch« v članku, ki nosi napis »Odvišene«. Co nima Morrison, tako piše list prebivalstvu Londona in južno Anglije, ničesar drugega povedati, kakor da se niso postali kos letječim bombam, potem bi si lahko tudi te besede prištedil. To bi bilo namreč isto, kakor da bi hotel danes kdo s svečanim glasom objaviti zgodovinsko dejstvo, da je kraljica Ana umrla pred mnogimi, mnogimi leti. Kdor pa ima danes oči, s katerimi gleda v južni Angliji, ne potrebuje nobenega dokaza za to, da je borba proti novemu orožju jako težka. Prav tako je nepotrebnost Morrisonova opomba, da bodo ti nedobrodošli obiskovalci še dolgo razjedali angleške živce.

Nova uprava v Belgiji in severni Franciji

Berlin, 19. jul. Na Führerjev ukaz z dne 13. julija 1944 je bila zamenjana dosedanja vojaška uprava v Belgiji in severni Franciji s civilno upravo, na katere delu se nahaja državni komisar za zasedena ozemlja Belgije in sev. Francije. Za državnega komisarja za zasedena ozemlja Belgije in severne Francije je imenoval Führer Gauleiterja Groheja.

Za področje, ki pripada severni Franciji, bo imenovan poseben civilni komisar, ki bo neposredno podrejen državnemu komisarju za zasedena ozemlja Belgije in severne Francije.

S to novo ureditvijo je prenehala služba vojaškega poveljnika v Belgiji in severni Franciji. Vojaški poveljnik je upravljal podrejena področja ter je razen tega izvrševal tudi vojaško sodstvo na teh področjih. To sodstvo bo izvrševal v bodoče poveljnik vojske v Belgiji in severni Franciji. Za poveljnika vojske v Belgiji in severni Franciji je imenoval Führer pehotnega generala Grasseja.

18. julija 1944 je predal dosedanjega vojaški poveljnik Belgije in severne Francije generalni polkovnik von Falkenhäusen v Bruslju pošto iz civilnega področja novemu državnemu komisarju Gauleiterju Groheju ter pošto iz vojaškega področja pehotnemu generalu Grasseju.

Uspešni boji proti komunistom

Berlin, 18. julija. Medtem ko nadaljujejo nemške varnostne sile v severni Hrvaški borbo proti močno razbitim tolpom, so napadli te dni domači oddelki neko močnejšo tolovajsko skupino ter ji zadali občutne izgube. Poskus neke druge tolpe, da bi na robu nekega dolinskega kotla razbremenila skupaj zgnane komuniste, je propadel v ognju nemškega orožja. V Sremu so doživeli komunisti težke izgube. Tamkaj je nek oklepniški vlak razbil skupino komunistov.

Berlin, 18. julija. Uspešen nemški podvig proti tolovajskemu glavnemu stanu Drvarju in na to sledi očistevalni nastopi na vseh delih Balkana, ne dajo tolovajem niti malo miru. Pod zelo visokimi izgubami, ki dosegajo včasih dnevno do 500 mrtvih, so tolpe prisiljene, da se umikajo pred borbo, da se s tem rešijo pred popolnim uničenjem.

Kljub temu pa ostajajo nemški vojniki skupno s hrvaškimi četami in oddelki kozakov tik za komunisti ter jim prizadevajo občutne izgube. S sunki med posameznimi skupinami tolovajev jim onemogočajo umike, se bore proti njim ter jih gonijo v gorovje. Kljub vsem poskusom umakniti so izgubili tolovajji samo na severozahodnem Balkanu več ko 2000 mrtvih. Posebne uspehe so dosegli nemški oddelki proti skupinam saboterjev in pri zavarovanju žetve na ogroženih področjih.

Nova albanska vlada

Tirana. Kakor javlja albanska telegrafska agencija je poveril regentski svet po odstopu dosedanjega ministrskega predsednika Mitrovica sestavo nove vlade Fiari Dinu. Nova vlada je sestavljena takole: Fiali Dune, ministrski predsednik in začasni notranji minister, Ekrem Vlora, zunanji minister in začasni pravosodni minister, Rifat Begolli, gospodarski minister, Mark Gion Markai, minister za narodno kulturo, Kočo Muka, prosvetni minister, Arok Gera, finančni minister ter Musa Gijlbegaj, minister za javna dela.

Berlin. Severnoameriški bombniški teror proti mestu Monakovo je povzročil najtežja razdejavanja v celokupnem tesno naseljenem mestnem področju. Poleg zelo visokega števila razdejanj kulturnih zgradb in javnih poslopj je bilo razdejanj po dosedanjih ugotovitvah 16 bolnišnic, 15 otroških in domov za starše, kakor tudi 16 cerkva. To so žrtve brezključnega bombniškega strahovanja severnoameriških bombnikov.

Stockholm. Viceletalski maršal G. B. H. Baker je bil imenovan za šefa štaba britanskega letalstva v Sredozemlju. Baker je bil doslej vodja tehnične poveljstva za vezbanje.

Verlautbarungen des Obersten Kommissars

Verordnung zur Sicherung der Textilversorgung der arbeitenden Bevölkerung in der Operationszone »Adriatisches Küstenland«

Der kriegsbedingte Rückgang der für den zivilen Sektor verfügbaren Spinnstoffmengen erfordert zur Sicherstellung des vordringlichen Bedarfs der arbeitenden Bevölkerung besondere Massnahmen. Auf Grund der mir erteilten Ermächtigung ordne ich hiernach an:

Art. 1. Bezugsbeschränkte Textilzeugnisse dürfen ab 1. Juli 1944 in den Provinzen Triest, Udine, Görz, Fiume, Pola und Laibach an Letztverbraucher (Einzerverbraucher, sowie juristische Personen des privaten und öffentlichen Rechts) nicht mehr gegen Bezugsabschnitte der Kleiderkarten jeder Art, sondern nur gegen besondere Bezugscheine abgegeben werden. Soweit für bestimmte Artikel Ausnahmen von dem Verkaufsverbot gegen Kleiderkarten zugelassen werden, erfolgen genaue Bekanntgaben durch die zuständigen Präfecten als Präsidenten des Consiglio Provinciale dell'Economia.

Art. 2. Grosshändler und Erzeugerfirmen dürfen mit Wirkung vom 1. Juli 1944 ab an die ihnen nachgeordneten Händlerstufen nur noch gegen Abgabe entsprechender amtlicher Sonderberechtigungsscheine Spinnstoffwaren liefern.

Die Bestimmungen über die Ausstellung von Bezugscheinen (buoni di prelevamento) im Umtausch gegen vom Einzelhandel abgelieferte Kleiderkartenpunkte und Ankaufsscheine (buoni di acquisto) werden vorübergehend ausser Kraft gesetzt.

Art. 3. Die neu eingeführten Sonderbezugscheine für Letztverbraucher (lt. Art. 1) und die Sonderberechtigungsscheine für den Händler (lt. Art. 2) werden nach meinen gleichzeitig ergehenden Weisungen vor den zuständigen Consiglieri Provinciali dell'Economia bzw. in deren Auftrag von nachgeordneten Stellen ausgegeben.

Art. 4. Die Durchführungsbestimmungen werden von den Präfecten, bzw. dem Chef der Provinzialverwaltung in Laibach als Präsidenten der Consiglieri Provinciali dell'Economia nach Massgabe der von mir erteilten Richtlinien erlassen und örtlich bekanntgemacht.

Art. 5. Die bisherigen Bewirtschaftungsbestimmungen für Textilwaren bleiben soweit in Kraft, als sie meinen Bestimmungen nicht widersprechen.

Art. 6. Verstösse gegen diese Verordnung werden nach den geltenden gesetzlichen Bestimmungen geahndet.

Triest, den 24. Juni 1944.

Der Oberste Kommissar:
Rainer e. h.

Za tekstilno oskrbo delovnega ljudstva

Službeni list z dne 19. julija prinaša naslednje navedbo v zagotovitev tekstilne oskrbe delovnega ljudstva na operacijskem ozemlju »Jadransko Primorje«, ki jo je izdal Vrhovni komisar.

Ker so se zaradi vojne za civilni sektor razpoložljive zaloge tekstilnih izdelkov skrajšale, je treba v zagotovitev kritja prvenstveno nujih potreb delovnega ljudstva izdati posebne ukrepe. Na podlagi današnje mi pooblastila odredam takole:

Clen 1. Racionirani tekstilni izdelki se smejo od 1. julija 1944 dalje v pokrajini Trst, Videm, Gorica, Reka, Pulj in Ljubljana oddajati potrošnikom (posameznikom kakor tudi pravnim osebam zasebnega in javnega prava) ne več na odrezke oblačilnih izkaznic kakršne koli vrste, marveč samo na posebne nakaznice. Kolikor so za posamezne predmete dopuščene ali se še dopušte izjeme od prodajne prepovedi proti oddaji točk oblačilne izkaznice, izda natančna navodila pristojni prefekt kot predsednik Pokrajinskega gospodarskega sveta.

Clen 2. Trgovci na debelo in proizvajalce tvrdijo smejo z veljavnostjo od 1. julija 1944 dalje oddajati tekstilno blago

trgovinam na drobno vseh vrst samo še proti oddaji ustreznih uradnih posebnih pooblastilnic. Določbe o izdajanju nabavnice (buoni di prelevamento) v zameno za točke oblačilnih izkaznic in nakupnice (buoni di acquisto), ki se oddajajo v trgovini na drobno, se začasno ukinjajo.

Clen 3. Na novo uvedene posebne nakaznice za potrošnike (po čl. 1.) in posebne pooblastilnice za trgovce (po čl. 2.) izdaja po mojih navodilih, ki izidejo hkrati, pristojni Pokrajinski gospodarski svet oziroma po njegovem nalogu odreden urad.

Clen 4. Prefekt oziroma šef pokrajinske uprave v Ljubljani kot predsednik Pokrajinskega gospodarskega sveta izda izvršilne določbe po mojih smernicah in jih krajevno objavi.

Clen 5. Dosedanji predpisi o gospodarskem in tekstilnim blagom ostanejo v veljavi, kolikor ne nasprotujejo mojim odredbam.

Clen 6. Kršitve te navedbe se kaznujejo po veljajočih zakonskih določbah.

Trst, 24. junija 1944.

Vrhovni komisar:
Rainer s. r.

Izvršilne določbe k gornji naredbi

Izvršilne določbe po čl. 4 navedbe Vrhovnega komisarja v zagotovitev tekstilne oskrbe delovnega ljudstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« z dne 24. junija 1944 št. 46.

Na podlagi pooblastila »danega mi v čl. 4. navedbe Vrhovnega komisarja v zagotovitev tekstilne oskrbe delovnega ljudstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« z dne 24. junija 1944 št. 46, odredam:

Clen 1. Z dnem 1. julija 1944 so oblačilne nakaznice vseh vrst, izjemši nakaznice za opremo novorojenčkov, prenehale veljati.

S tem so prenehale veljati: naredba Visokega komisarja o porazdeljevanju tekstilnih izdelkov in oblačilnih predmetov z dne 1. novembra 1942 št. 203, Sl. list št. 375-89-1942, izjemši tej naredbi priključeni tabeli A in B, naredba Visokega komisarja o podaljšanju veljavnosti oblačilnih nakaznic z dne 21. septembra 1943 št. 93, Sl. list št. 250-77-1943 in besede: »in sicer proti oddaji točk oblačilne nakaznice v smislu doslej veljavnih predpisov« v čl. 4. moje naredbe o dopolnitvi predpisov za porazdeljevanje tekstilnih izdelkov in oblačilnih predmetov.

Clen 2. Trgovci s tekstilnim blagom in oblačilnimi predmeti so dolžni oddati najkasneje do četrtka 20. julija 1944 Pokrajinskemu gospodarskemu svetu odrezke oblačilnih nakaznic, nakupnice, odrezke nakaznic za opremo novorojenčkov in novoporočencev ter nabavnice za nakup tekstilnega blaga in oblačilnih predmetov.

Clen 3. Trgovci, navedeni v čl. 2. naredbe, so dolžni sestaviti inventuro za log tekstilnega blaga in oblačilnih predmetov, ki so v njihovi posesti, po stanju z dne 16. julija 1944, po določbah moje naredbe z dne 29. septembra 1943 št. 1, Sl. list št. 251-78-1943. Popis inventarja se mora zaključiti v ponedeljek dne 24. julija 1944 in predložiti še tega dne Pokrajinskemu gospodarskemu svetu v dveh izvodih.

Clen 4. Kršitve prednjih določb se kaznujejo po veljavnih zakonskih predpisih.

Ljubljana dne 15. julija 1944.

Prezident pokrajinske uprave:
div. general Rupnik.

Navodila Pokrajinskega gospodarskega sveta v Ljubljani

V smislu izvršilnih določb šefa pokrajinske uprave v Ljubljani ki Uredbi Vrhovnega komisarja v zagotovitev tekstilne oskrbe delovnega ljudstva na operacijskem področju »Jadransko Primorje«, ki so izšle v Ljubljanskem »Službenem listu« dne 19. julija t. l., so prešle veljati s 1. julijem 1944 oblačilne nakaznice vseh vrst kakor tudi nakupnice, nabavnice, izjemši nakaznice za opremo novorojenčkov, in se nanje ne sme izdati po 15. juliju t. l. nikako blago.

Trgovci s tekstilnim blagom in oblačilnimi predmeti morajo zato najkasneje do četrtka 20. julija 1944 izročiti Pokrajinskemu gospodarskemu svetu v Ljubljani vse odrezke oblačilnih izkaznic, nadalje nakupnice, odrezke nakaznic za opremo novorojenčkov in novoporočencev ter nakaznice (Bezugscheine) za skup tekstilnega blaga in oblačilnih predmetov. Predložitev je izvršiti po določaj veljavnih predpisov in navodilih.

Inventar. Vsa podjetja, industrijska, obrtniška, trgovinska na debelo in na drobno, trgovinska zastopstva z zalogo blaga, uvozniki in izvozniki, ki izvršujejo prodajo tekstilnega in manufakturne blaga, čevljev in drugih oblačilnih predmetov, morajo sestaviti inventar blaga, ki je njihova lastnina ali lastnina tretjih oseb, a je na zalogi v njihovih skladiščih, prodajalnah ali drugih prostorih in sicer z odtolčenim dnem popolnosti dne 15.16. julija 1944.

Inventurne operacije se morajo izvršiti v roku od 16. julija do 22. julija t. l. V tej dobi naj imajo sicer podjetja odprle svoje lokale ob navadnih urah, morajo pa ustaviti vsako prodajo ali drugačen odstop blaga, navedenega zgoraj. Tvrde so upravičene, da tri delovne dni v tem tednu zaprejo svoje poslovne obrate v svrhu pravočasne sestave inventure.

Inventar je sestaviti v dveh izvodih na tiskovinah, ki jih je založilo Združenje trgovcev v Ljubljani in bodo na razpolago prav tam od četrtka 20. julija t. l. dalje.

Inventar je izpolniti po dozdaj veljavnih določilih glede na število metrov ali komadov in število točk.

Predložitev inventarja se mora izvršiti najkasneje do ponedeljka 24. julija 1944 in sicer do 12. ure popoldne Pokrajinskemu gospodarskemu svetu v dveh izvodih, od katerega prejme izročitelj en izvod kot potrdilo.

Pokrajinski gospodarski svet v Ljubljani vabi vsa prizadeta podjetja, da se držijo določenih rokov. Priporočiti je, da oddajo manjši trgovci in detajlisti inventar Pokrajinskemu gospodarskemu svetu med uradnimi urami že v petek 21. julija oziroma v soboto 22. julija t. l., večji trgovci in groisti pa v ponedeljek 24. julija t. l. prav tako med uradnimi urami.

~ ~ ~

Izplačila terjatev iz koncentracijskih taborišč v Italiji

Finančni oddelek šefa pokrajinske uprave razglasa:

Oni bivši interniranci italijanskih koncentracijskih taborišč, ali njih svojci, ki so pri finančnem oddelku šefa pokrajinske uprave ali pri ravnatelstvu računovodstva prijavili terjatve iz nevrnjenih taboriščnih bonov, iz nedvigljivih dobrobiti pri taboriščnih ali kazničnih upravah ter iz neizplačenih denarnih pošiljk, naj se zaradi izplačila zgornjih čimprej osebno med uradnimi urami pri finančnem oddelku šefa pokrajinske uprave v Gregorčičevi ul. št. 29, II. nadstropje, šolska soba II D. v uvaževanju vrednih primerih so dopustna tudi pooblastila.

Ta razglas ne zadeva drugih morebitnih prijavljenih zahtevkov interniranc ali njih svojcev za izgubljena oblačila in vrednote, za nedostavljene pakete, za odvzet denar, za shranjen denar pri taboriščnih ali kazničnih upravah, za katerega niso bili izdani boni ali ustrezen potrdila in pod.

Gorenjski delavec vstaja

Velikostna protikomunistična zborovanja gorenjskih delavcev v vseh večjih industrijskih krajih

Prejšnji teden so se vršili sestanki delavstva v vseh večjih industrijskih krajih Gorenjske. Ti sestanki so imeli namen povedati gorenjskim duševnim in ročnim delavcem vso resnico o komunizmu in tolovajstvu, ter jih pozvati, da se mu energično, kot en sam mož uprejo. Kot govornik je nastopil g. Jože Gutovnik iz Mežanske doline in g. Jan Maks, tajnik protikomunistične delavske akcije iz Ljubljane. G. Gutovnik, ki pozna tolovajstvo iz lastne izkušnje in ki ve, kakšnih sredstev se komunizem poslužuje, da si pridobi pristašev, je lahko povedal delavstvu vso resnico, podprto z mnogimi primeri. Strgal je OF krinko z obraza in je jasno in zgovorno pokazal, kaj je prav za prav ta organizacija. Ni pa pokazal samo na OF, temveč tudi na vse druge skrite družbe, katerih se tolpe poslužujejo. Prav zaradi svojih lastnih izkušenj je govornik lahko odprl oči vsem onim, ki morda še danes ljubimkajo iz nekakega idealizma s tolovaji. Govornik je povedal, na kak način poplačujejo tolpe onim ljudem, ki jim pošiljajo v gozdove obleko, čevlje in hrano v neki zaslepljenosti, da bi koristili s tem svoji narodni stvari. Vsi oni so bili poklicani ob primerni priliki v gozd in s sodbjo ali brez sodbje likvidirani s strelom v tlak. K zaključku je pozval vse delavstvo, da odpre svoje oči raje danes kot jutri, da vstopi pravočasno v protikomunistično fronto in da skuša z vsemi sredstvi izbiti tolovajstvo, to sramoto za Gorenjsko.

Z največjo pazljivostjo so poslušali sprejeti besede g. Gutovnika in delavstvu se je lahko čitalo z obrazov, da so razumeli njegov poziv. Spontani aplavz je značil več kot navadno pritrdjevanje, dokazal je pravilnost govornikovih izjav in potrditev, da jim je govoril res iz srca.

Z nezmanjšano pozornostjo je delavstvo poslušalo tudi uvodne besede g. Jana Maksa, tajnika slovenske protikomunistične delavske akcije iz Ljubljane. G. Jan, ki je sam Gorenjec in je izvršil svojo učno dobo v tovarni na Jesenicah, je kot delavec skozi dolga leta živel med delavci in se je pozneje popolnoma posvetil proučevanju delavskega vprašanja. Zato je lahko pojasnil delavcem bistvo komunizma. S polno pravico je lahko trdil, da si je še pred nekaj leti drugimi letom dolenski delavec lahko rekel: »Meni ni komunizem nevaren; dosej mi še ni nič škodil.« Ko pa so začele pod krinko OF naenkrat goreti na Dolenskem hiše in vasi, ko so bili poplavljeni rudniki, uničena največja industrijska podjetja in zažgane neštete žage ter umorjeni desetstotni rojakov od bratske roke, tedaj je prišel tudi dolenski delavec do prepričanja, da je komunizem ali njegovo orodje OF tudi zanj nevaren. Tedaj so se zbrali možje v vaskih stražah, da bi sami branili svoja imetja. Iz vaskih straž so nastali končno domobranci. Enak je položaj tudi na Gorenjskem, kjer prav tako prevladuje mnenje, da ni komunizem Gorenjecem škodljiv. Govornik je podal nato pregledno sliko o položaju delavstva v Sovjetski zvezi in je prepričal poslušalce, da so vse obljube komunistov le gradovi v oblakih. Komunizem ne more in tudi neče rešiti delavskega vprašanja. Omenil je, da je zajamčen v novi Evropi vsem narodom oni prostor, do katerega so vsled svojega eodelovanja upravičeni. Komunizem ne bo zmagal; delavstvo pa je dolžno, da stavi vse svoje sile na razpolago za uničenje boljševizma in pluto-kracije.

Da so padla stvarna izvajanja govornika na rodovitna tla in da so pokazala tudi gorenjskemu delavcu brez opešavanja pot do resnice, so dokazale priznane besede delavcev, ki so si bili vsi edini v tem, da je bilo v teh resnih časih potrebno slišati tudi resno besedo.

Slobo pa je bila izrečena želja, da naj se prične z vsemi sredstvi boj proti komunizmu, proti tolovajem, proti OF ali kakor koli se že imenujejo takšne tolpe, ter da se ta borba izpelje do konca. Tako je gorenjski delavec odgovoril vsem onim, ki so šli v gozdove, da postanejo z ropom, umorom in požigom grobokopi svojega lastnega naroda.

Komunisti so pobili

34 duhovnikov in 5 bogoslovcev. Njihovo življenje in smrt je popisana v knjigi: »Kri mučencev«, ki je te dni izšla.

Ko se je začela v Ljubljanski pokrajini sistematična borba proti zmotam komunizma, so vsi, ki pri nas položaj poznajo, z neko radovednostjo spraševali, kako se bodo v tem boju zadržali slovenski delavci. Komunistična propaganda je skušala prepričati, da je delavski stan kot celota za komunizem in da zato ne bo doveden za nobeno resno protikomunistično akcijo.

Toda brž se je izkazalo, da je to res samo teroristična propaganda komunistov. Ze ko je delavska protikomunistična akcija iskala sodelavcev, se je pristočno in z velikim idealizmom odzvalo mnogo znanih strokovnjakov in voditeljev delavstva, za njimi pa tudi mnogo razgibanih in aktivnih delavcev. Lahko rečemo, nikjer drugod ni bilo tako lahko dobiti navdušenih sodelavcev za načelno ideološko borbo proti komunizmu.

Komunisti so med delavce vrgli geslo, da v revoluciji in v komunističnem sistemu delavec ne more ničesar izgubiti razen verig. Izkazalo pa se je kmalu, da v komunističnem sistemu tudi delavec mnogo izgubi, izgubi morda od vseh največ. Komunistični sistem delavstvo najprej izrabl za navadno maso, ki naj iz-

pelje revolucijo in privede do komunistične diktature, nato ga pa isti sistem usunji tovarni in stroju, bolj kot ga je usunil kakršen koli kapitalistični sistem.

Ko se sedaj delavstvu v Ljubljanski pokrajini pridružuje tudi gorenjsko delavstvo, si moramo ogledati še eno laž, ki so jo komunisti najbolj vzdrževali med gorenjskim delavstvom: laž, da gre pri delu za OF samo za narodne interese in da ne gre za komunistično revolucijo in komunistično diktaturo. Tudi v Ljubljanski pokrajini so komunisti začeli z istim geslom, vendar je sedaj ta laž že tako razkrinkana, da je nihče več resno ne jemlje. OF je revolucionarna organizacija komunistične stranke, njen cilj je komunistična revolucija in diktatura, v kateri bi delavstvo izgubilo vse, pridobilo pa samo verige.

Gorenjskemu delavstvu želijo delavci v Ljubljanski pokrajini na njegovi poti do spoznanja hitrih in trdnih uspehov. Naj bi se tudi gorenjski delavci združili v močno protikomunistično akcijo in z lastnimi silami iz lastnih vrst iztrebili vsako sled protinacionalnega in protidelavskega brezbožnega komunizma.

Z Goriškega

† Zlatomašnik Jakob Rejec. Po daljšem bolehanju je mirno v Gospodu zaspal zlatomašnik g. Jakob Rejec, bivši dekan in župnik eolkanški. Rodil se je 24. julija 1865 v Šebreljah na Cerkljanem, v mašnika je bil posvečen 8. sept. 1890. Po kratkem dušnopastirskem službovanju v drugih krajih je prišel za župnika v Cepovan, kjer je ostal lepo vrsto let. Iz Cepovana je prišel za župnika-dekana v Solkan, kjer je deloval skoraj do svoje zlate maše, ko je zaradi bolehnosti stopil v pokoj. Kot upokojenec se je nastanil na Ajševici, kjer si je ustvaril prav prijeten tuskulm. Tu je v samotnem zatijju preživel svoja zadnja leta. — Pokojnik je bil vnet dušni pastir. Z vsem srcem je živel svojemu vzvišenemu poklicu in je užival med svojimi sobratji ugled in spoštovanje. V mladih letih se je nadarjen gospod veliko pečal z znanstvenim in leposlovnim študijem. Zlasti mu je bilo pri srcu mlado slovensko pesništvo in je pod značko Milko Gabrovč priobčil v Hribar-Tavčarjevem »Slovanu« tudi več svojih pesmic. Pesniška žila ga ni nikoli zapustila in se je tudi v poznejših letih še tu pa tam oglasil s skromnim prispevkom. — Bil je vesele, vedre narave, dober in gostoljuben. Dokler ni začel trpeti zaradi bolehnosti, zlasti zaradi kratkovidnosti, je bil živahen in podjeten, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali in spoštovali od svojih fanarov. Njegovi duši mir in pokoj v Bogu, njegovemu delu časten spomin!

Nesreče z ročnimi granatami in drugim strelivom so še vedno na dnevnem redu. Ljudje si kar ne dajo dopovedati, da je treba take reči pustiti pri miru. V Oblokah v Baški dolini je 12 letni Florče Zgubini našel v travi ročno granato ter začel točiti s kamnom po njej. Zraven je bil tudi petletni Janežek Hvala. Drobi so starejšega ubili na mestu, mlajšega pa težko ranili. — Drobi granate so zadeli tudi 33 letnega Karla Torkarja, ki je prav tako doma iz Oblok. Torkar pa ni kriv sam.

Državna knjižnica v Gorici bo od 20. julija do 5. avgusta zaprta. V tem času bodo knjige sprašili in pregledali stanje. Potem jo bodo zopet odprli. Občinstvo jo bo lahko obiskovalo od 9. do 12 in od 3 do 6.

Goriški deželni odbor je na svoji seji dne 6. julija potrdil več važnih sklepov raznih občin v pokrajini. Odboril je med drugim tudi občinske proračune v Renčah, Grgarju, Črnem vrhu nad Idrijo, Dornbergu in Begunju. V drugih občinah je bil sprejel popravek oziroma spremembe že potrjenega proračuna.

Dva konja in voz so neznanzi zlikovci ukradli ono noč kmetu Francu Pavletiču, ki stanuje v ulici Colonia. Mož je oškodovan za več kot 100.000 lir.

Slovenska akademija v Gorici. V kratkem bodo imeli v Gorici slovensko akademijo, na kateri bodo izvajali med drugimi tudi Smetanovo »Prodano nesvečeno«.

Služba boja za Slovence. Sv. maša s slovensko pridigo in slovenskim petjem je bila dozdaj vsako nedeljo v stolnici in na Travniku. Sedaj smo pa zvedeli, da

je vsako nedeljo in zapovedan praznik ob desetih slovenska služba božja s pridigo tudi v podružni cerkvi sv. Ivana.

Pomanjkanje stanovanj. Zaradi pomanjkanja stanovanj je odredila prefektura, da morajo osebe, ki imajo za lastno porabo stanovanje z več kot dvema sobama in kuhinjo, prijaviti ostale prostore do 22. julija na mestni občini.

Po poljih hoditi je prepovedano. Pri nas je močno razpasena razvada, da mešani, ki hodijo na sprehod v okolice, brodič kar križem krašem preko njiv, travnikov in sadovnjakov. Zupanstvo je sedaj izdalo razglas, s katerim prepoveduje vsem, ki nimajo posebnega dovoljenja, hoditi po poljih in nejavnih poljskih poteh.

Poziv Furlanam. Predsednik komisije za podpiranje beguncev iz zasedenih krajev je izdal poziv na Furlane, da naj prislokojo na pomoč vsem, ki so že v velikem številu prbežali iz zasedenega ozemlja v vidensko pokrajino in naj jih oskrbuje z najpotrebnejšim.

Iz Trsta

Otrokom so kradli kruh. Po tržaških listih posnemamo: Na podlagi neke ovadbe iz občinstva je bilo odkrito žlinski početje, zaradi katerega so dalje časa trpeli mnogi otroci iz Barkoveli. To grdobijo so zakrivali ljudje, katerim je bila zaupana oskrba teh otrok, kar jih še toliko bolj obremenjuje.

Dokazalo se je, da je vodstvo in osebje otroškega zavetišča v Barkovljah in pri Sv. Ani dobivalo za svoje gojence stalno in dolgo časa večje množine živil kot je po številu otrok bilo opravičeno. Od teh živil so dobili otroci redno samo zelo pičle porcije; glavni del živil si je pridržalo osebje, deloma ga je oddalo po celo direktiji, predstojnici in uradnistvu. Službeno osebje se je stalno hranilo v zavetiščih skupno z gojenci. Živilskih izkaznic pa od teh »skrbnih varuhov« nihče ni zahteval in jih tudi niso nikdar oddajali. Po domače povedano: kradli so otrokom, katere so njihovi starši v dobri veri pošiljali v zavetišče, njim določena živila, njihov kruh.

Ker je to sleparsko početje trajalo dolgo časa in je bila pomevna velika količina živil, je sodišče obsodilo predstojnico gospo dr. Taverna in pet soobtožencev na skupno 15 mesecev ječe in 7000 lir denarne kazni. Tudi sodne stroške je sodišče naprtilo čedni družbi.

Opozorilo urada za nadzorstvo cen, da bi meščani javili vsakogar, ki krši določene cene, je imel velik odmev, tako da se vsak dan množijo prijave. Vsakdo pa, ki odda prijavo, je mora tudi podpisati, saj bo ostalo njegovo ime v tajnosti. Prijave ne smejo biti anonimne.

Iz poštnih služb. Poštna uprava obvešča, da bodo vsi poštni uradi sprejemali denarne pošiljke le do 16. Le poštni urad na Cianoem trgu bo sprejemal denar do 18.

Umrli so: Hieronim Fonda, Ida Podreka, Silva Podreka, Peter Hrevatin, Ivan Suman, Eleonora Bizjak, Ivana Stupac, Franc Vodnik, Simon Filipič, Josip Stančič.

ka obvezana, da mora takoj skontirati ali pa dati predjume na predložene vrednostne papirje. Izplačani denar so židje zamenjali za cekine, ti pa so romali v inozemstvo.

Po padcu franka je vsakokratna razlika od enega do drugega tečaja ostala v inozemstvu. Potem so zlato, ki je šlo iz države za manjšo vrednost, dobili zopet nazaj v banko, plačali tam skonto, oziroma predjume in so dobili nazaj vrednostne papirje, ki so jih shranili v svoje blagajne. Zdaž so čakali na prihodnji padec franka. In kakor vemo, se je ta padec ponovil štirikrat.

Na podlagi uradnih kalkulacij je tako »pobegnilo« iz Francije v inozemstvo v čveh letih v času vlade Ljudske fronte 50 milijard frankov. Vprašamo se, koliko tega denarja je pripadalo visoki financi? Mogoče ena tretjina? Mogoče polovica? Prej polovica kot tretjina. Še bolj verjetno je, da sta bili dve tretjini že z ozirom na to, ker so zlate židje posnemali tudi njihovi manj premožni bratje.

To pa še ni bilo vse. V trgovini in v industriji je nastala zaradi teh socialnih reform velika stiska.

Komunistična grozodejstva nam morajo za vedno ostati v spominu. Zato čitajte knjigo »Kri mučencev«, ki opisuje smrt duhovnikov in bogoslovcev.

Denar, topovi in kri...

47

Družbe naj bi prenehale kot zakupnice, ostale naj bi le tako dolgo, da bi zakupnica potekla. Potem pa naj bi se akcijski kapital vrnil delničarjem, ki bi jim bilo zajamčenih 6% obresti, razen tega pa bi dobili še premije. Glede teh premij pa ni bilo točno določeno, iz kakšnih virov oziroma skupškov naj bi se te premije izplačevale. Jasen pa je bil zaključek, ki je predvideval 10 do 12% dividende.

Razen tega bi zasebno promozenje družabnikov ostalo nedotaknjeno, rezerve pa bi se izpremenile po možnosti v delnice Narodne železničarske družbe. Tem delnicam bi bile prav tako zajamčene 6% obresti, pa naj bi bil izid obratovanja kakršen koli. Zaključek teh pogojev je bil na videz sijajen. Vrednost delnic bi ostala v vsakem primeru nedotakljiva ne glede na stare ali nove izgube podjetij. Tudi vse druge koristi oziroma premije bi bile zavarovane in zavarovan bi bil tudi akcijski kapital.

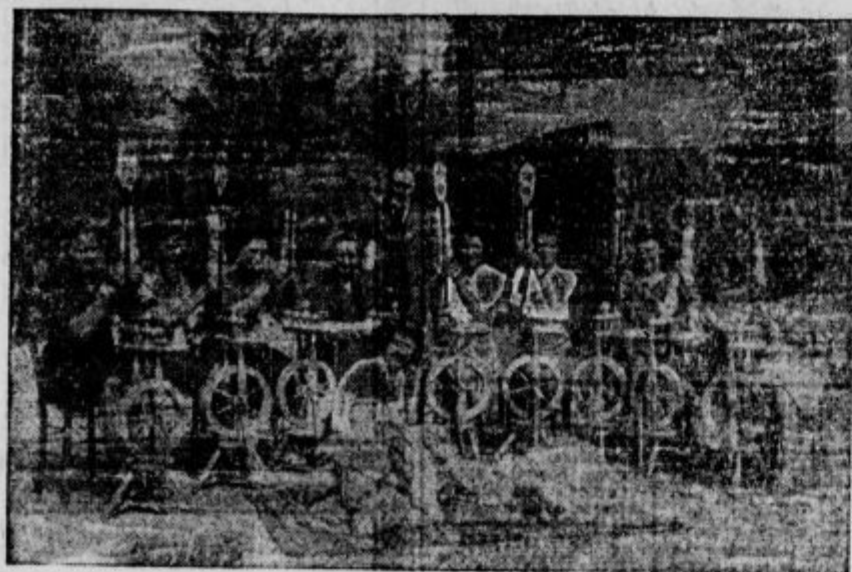
V novem sovetu Narodne železničarske družbe pa poglavarji prejšnjih družb niso bili zastopani. To so bili židje: Edward de Rothschild, David David-Weil, Hubert Stern ter J. Fould.

Bili so izvoljeni René Mayer, Raoul Dautry, Pierre Eiten ter André Murau-Neret, vsi trije v službi pri družbi Nord, ki je bila zasebno Rothschildovo podjetje. Generalni ravnatelj Norda je bil Robert le Besnaris. Ravnatelj Sud-Ouesta, Sud-Est, Est in Norda in drugih tovarn in oddelkov, ki so bili v zvezi s prejšnjimi družbami, so bili židje: Jean Lévy, Robert Lévy, Pierre Lévy in še nekateri drugi.

• •

S Francosko banko in z železničarsko družbo so bili zlati židje zelo udarjeni. Udarce pa so jim zadali njihovi lastni židovski bratje, revolucionarni židje. Sunej je bil tem hujši ker je prišel nepričakovano. Padec franka se je ponovil kar štirikrat zaporedoma. Zlati židje so bili sicer previdni. Vsakokrat, kadar se jim je zdelo, da grozi padec, je židovska visoka finančna predložila Francoski banki po svojih zasebnih bankah in zasebnih družbah v izplačilo ali pa za predjume menice, delnice, zadolžnice in druge vrednostne papirje in sicer iz svojih zasebnih zalog. Po statutu je bila Francoska ban-

Ljubljanske predice nekoč in danes

Takole predejo mlade Ljubljankice dandanes...

Ročno predenje je bilo pred vojno že skoraj pozabljeno. Le še po oddaljenih vaseh so si s tem delom preganjale dolg čas stare matere in mislile pri tem na dobre stare čase, ki jih več ni.

Vojna je izpremenila način življenja v marsičem. Delovne sile se izrabljajo do skrajnosti in prav tako ves je razpoložljiv material. S področja je zopet priromali zaprašen in deloma že živni kolovrat in mladina se zbira okoli njih in gleda to staro čudo.

Stari strgarski mojstri ljubljanskih predmestij jemljejo te »pohabljenec« s posebnim spoštovanjem v roke in jih napravljajo zopet delazmožne. Stare ljubljanske gospe sedajo v družbi živahnih mladenk zopet h kolovratu in predajo.

V starih dobrih časih se je tudi po meščanskih hišah veliko predelo, zlasti lan. Tega so vozili svoj čas ob tržnih dnevih Dolenjci v Ljubljano ob prodaj. Pod kolonami ljubljanskega rotova je bila tržnica za laneno predivo. Tam so kupovali vrvarji cele predive za svoje izdelke, ljubljanske meščanke pa za dom. Doma se je predlo in potem so kazenjence na Ljubljanskem gradu stkali na tisoče vatro lepega platna za rjuhe, namizne prle in podobne.

V tistih dobrih časih so jemali za zlatkinje najrajši takšna dekleta, ki so znala dobro prestiti. Stare Ljubljankice še danes kažejo rjuhe, za katere so preje same spredle, kar dokazuje dovolj zgovorno trpežnost domačega platna.

Skasoma se je vse izpremenilo in le redke so ostale zveste stari tradiciji in predajo še danes. Prediva danes ni lahko dobiti, dasi so ga sejali v okolici Grosuplja precejšnje množine. Pač pa so se začeli v zadnjem času kazati zanimanje za predenje volne, ker primanjkuje po prodajalnah volna za pletenje. Reja domačih zajcev, zlasti angorcev se je po zaslugi rejalskih organizacij zelo razširila. Od reje imajo rejci dvojno korist. Živali dajejo dlako in meso, kar pride posebej v današnjih časih zelo prav. Iz doma pridelanega materiala se dajo napraviti prav lični in trpežni izdelki, če so predice v hiši. Več ljubljanskih gospodičen se danes že postavlja z lepimi izdelki domačega dela in še več se jih bo v bližnji bodočnosti.

To koristno delo je treba spraviti tudi v dekliske šole in na deželo zlasti za zim-mesece, ko je časa dovolj.

Uporaben je najrazličnejši material, ki ga je mogoče na novo predelati in prav dobro uporabiti. Marsikatera žimnica, katere vsebina pa ni žima, ampak mehka volna, je sedaj splahnela pod prsti pridne predice in se izpremenila v toplo jopo in trpežne zimске nogavice. Iz odpadkov volne, ki je ostala pri izdelavi preprog, se da spresti popolnoma uporabna volna. Znan nam je celo slučaj, da je kodrasti pišek moral dati svoj kožušek za nogavice svoje gospodinje. Pa recite, če niso Ljubljankice v stiski postale iznajdljive!

Nekateri se bojijo, da bi Boga izgubili; drugi, da bi Ga našli.

(Pascal)

Koledar

Četrtek, 20. malega srpana: Časlav, spoznavalec; Marija, devica in mučenica; Hieronim Emil, spoznavalec in ustanovitelj reda.

Lunina sprememba: mlaj ob 6.42. Herschel napoveduje spremenljivo vreme. Petek, 21. malega srpana: Praksada, devica; Julija, devica in mučenica; Angelina, vdova.

Dramsko gledališče

»Kozarec vode«. Red Četrtek. Ob 18.

Operno gledališče

»Carmen«. Red B. Ob 18.

Kino Matica

»Titanica« ob 16 in 19.

Kino Union

»Gasman« danes samo ob 17.

Kino Sloga

»Kdo je oče?« ob 16 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Den, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohino ded., Rimska cesta 31.

PRAŠIČKE ZA REJO

Četrteknjske pasme, težine od 10 do 20 kg. hmo oddajali ob četrta, dne 20. julija 1944 dalje pri restavraciji »LEV«, dvorišče. GOSPODARSKA ZVEZA

Pojasnilo glede pregleda obveznikov za vojno službo

Vsi v Ljubljanskih pokrajini bivači obvezniki njih rojstnih letnikov, ki so pozvani na vojno delavno službo, morajo brezpogojno priti pred nabornimi komisijami, ne glede na to, kje so zaposleni, in tudi ne glede na to, če je bila morda zanje že vložena prošnja za oprostitev od delavne službe.

Naborna komisija, ki posluje tačas v Ljubljani na Stadiumu, mora vsakega obveznika najprej pregledati in vpisati v svojo razvidnico in šele potem ga lahko ali oprosti ali pa razporedi po želji in sposobnosti na odredjena mesta.

Vsi uradi in vse ustanove in podjetja, najsiho državna ali privatna, ki zaposlujejo obveznike pozvanih rojstnih letnikov (doslej letnikov 1920 do 1926),

Obvestila Prevoda

Delitev zaseke za mesec avgust

Te dni oddajajo mesarji kakor potrošnikom za mesec avgust. Kakor smo že opozorili, ni to nobena izredna delitev, temveč redna dodelitev maščob vnaprej za mesec avgust. Trenutne ugodne prometne razmere so omogočile oskrbeti prebivalstvo za bodoči mesec s maščobnim obrokom in tako preprečiti morebitne bodoče motnje v prehrani. Potrošnikom priporočamo, da izpušče zaseke in jo smatrajo kot rezervo za bodoči mesec. Potrošniki naj torej ne računajo, da se bodo v avgustu še delile kakšne trde maščobe, ker je avgustov obrok že razdeljen. Vse druge govorice so brez pomena in služijo le zavajanju prebivalstva.

Rdeči križ poroča

Prošnja za knjige. Vojni ujetniki v raznih taboriščih v Nemčiji nas večkrat razsaj, naj jim pošljemo slovenskih knjig. Ustregli smo že precejšnemu številu takih prošnji, dokler smo imeli še kaj nabranih knjig v zalogi. Zdaj jo zaloga pošla, prošnje pa še prihajajo. Zato prosimo vse, ki bi mogli pogrešati kako slovensko knjigo, naj jo darujejo nam za vojne ujetnike. Prošnje nam pošljite v glavni pisarni, Marijin trg 5.

Zahvala. RK so darovali: nemcenovan 100 lir nameste zdravniškega honorarja g. dr. Matcenu; g. Smerdu Sonja 100 lir nameste evetja na grob blagopok. ga. Cotic Katarine; nemcenovana iz neke stave 100 lir; Produktivna zadruga ševljarjev 100 lir nameste evetja na grob blagopok. g. Mošina Ivane; g. Smerdu Marijana 300 lir nameste evetja na grob blagopok. ga. Katarine Cotic. Prirodna hvala!

Iz tehničnih razlogov bo šele petkova številka »Slovenca« obsegala 6 strani

Drobne novice

Može in fantje ljubljanskih faraj!

Pridite v petek zvečer ob 20 v stolnico k skupni molitvi ur, h kateri nas vse vabi naš škof. Zavedajo se namreč moramo, da moremo skupno nevarnost preprečiti le s skupno molitvijo. Napolnimo ob tej priliki našo stolnico in združimo se v močnejši skupni molitvi.

Perenost prosil svoje žlane, naj se preroči molitveno število dneve v petek ob 20 v stolnici molitvene ure za ohranitev našega mesta in rešitev trpečega naroda. Osreduj odbor.

Duhovniške duhovne vaje. Za drugi teden, ki se začne v ponedeljek, 24. t. m., je samo še par mest prostih. Zato prosimo, naj se takoj oglasi, kdor se reflektira na ta točaj. Za naslednje tedaje v avgustu in septembru (glej škofjski list z dne 15. maja, str. 44) je še dovolj prostora na razpolago. Prosimo pa pravočasnih prijav. — Vodstvo.

RAZSTAVANICA SODNIK ZUPANCEVA PASAŽA - KOS

Nameste evetja na grob pok. ga. inž. Fasanova darovali družini Tominec. Abulner Vincencijevi konferenci za šupnjo Mariljence Ozenanjenja 150 lir. Bog plača!

Stalna kongregacija Mariljence varstva za gospe so udeležili polnoštevilno pogreba umrle članice go. Milice Fasanove, ki bo v četrtek, 20. julija, ob 17 a Zaslave, sv. Nikolaja. Sv. maza zadušnica so bo opravila v stolnici pri oltarju sv. Rešnjega Telosa v ponedeljek, 24. t. m., ob 8.

Sv. maza zadušnica za pok. inž. Cerkva in Marjo Košljak v petek, 21. t. m., v cerkvi sv. Petra ob 7 pri glavnem oltarju.

Stenografski in knjigovodski poštinski točaj pričenja ta teden. Vpisovanje se vse ta teden dopolnje in popoldne do 19. — Trgovski učni zavod. Kongresni trg 2-11.

Dunaj v besedi in plesu je naslov izredno zanimivega večera, ki se bo vršil nekoč ob 19.30 v veliki unisonski dvorani. Večer vpeljejo nekateri recitatorji, ki se nanašajo na dunajsko življenje in jih recitira član dunajskega dvornega gledališča Reinhold Siegart, nato plešata Haydnova nemška plešalica članice opere Truda Klotz in Toni Birmeyer. Sledi spet par tipičnih dunajskih recitacij, ki jih bo govorila članica dunajskega gledališča Inge Fürst. Obe znameniti plešalki dunajske dvorne opere Klotz in Birmeyer plešata nato na Schubertov Impromptu in po recitacijah Fürstove plešne Lampnerjevo glasbo »Hofballade«. Vseerni spored zaključijo recitator Reinhold Siegart. Na popolnoma avtorjaven večer z izredno bogatim sporedom opozarjamo. Predprodaja vstopnice se vrši, tekem običajne koncertne. Ponovno opozarjamo, da je začetek večera drevi ob 19.30 (pol osem).

Štiri novosti:

Beliše: ČESMINOV GRM - Broš. 25 lir. Šarabon: BOLEČINA - Broš. 25 lir. Majcen: BOGAR MEHO - Ver. 90 lir. Pravda: DZINGIS-KAN in njegova dediščina - Ver. 150 lir.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI Pred škofijo 5 in Mikloševa 5.

Za »Dom slepce« je darovalo uradništvo Pokojniškega zavoda v Ljubljani 630 lir nameste vencia na grob očetu svojega tovariša g. Christofa Hinka. Za plemeniti dar se iskreno zahvaljujemo. Bog povrni!

Posna naročila za knjige »Za mir med narodo« pošiljajte na upravo Knjižice, Rakovnik, Ljubljana 8. Cena 3 lra. Primarji dr. Meršten ordinira od danes naprej od 15-17 (3-5 pop.).

Novi učni tečaj matematike, nemščine in ostalih srednješolskih predmetov. Oddelki za popravne in privatne izpite. Učnina nizka. Vpisovanje dneвно dopolnje v Lichtensternovem zavodu.

Zaščitno cepljenje proti davici bo danes, četrtek ob 17 v otroškem zavetišču v Zeleni jami za okraj Moste, jutrišnji petek ob 17 pa v ljudski šoli v Sp. Šiški za šišekski okraj. Druga injekcija cepiva bo dana 14 dni pozneje na istem kraju ob istem času. Ker je znano, da imuniteta proti davici popusti nekaj let po cepljenju, vabimo starše, naj pripeljejo k cepljenju tudi one otroke, ki so bili cepljeni že pred 2 ali 3 leti. Na ta način se bo odpornost proti davici okrepila in za več let podaljšala.

Zaščitno cepljenje proti tifusu z uživanjem tablet so lahko še vedno nadaljuje. Brezplačne tablete doka stranke v mestnem fizikatu med dopoldanskimi uradnimi urami. Običajno uživanje teh tablet zelo priporočamo.

POIZVEDOVANJA

Ob alarmu v torek in sredo izgubili svo. ženjo s tremi ključi. Med njimi je ključ iz medenine! Kdor jo averžen izgubil, naj se zgleda v uradništvo »Slovenca«.

Odslej so naše nove telefonske številke:

23-61, 23-62, 23-63, 23-64, 23-65

Dogodki in novice današnjega dne

NOVI GROBOVI

† Tone Dolinar. Za boljšo bodočnost naše domovine je daroval svoje življenje domobranski narednik Tone Dolinar. Pogreb bo v četrtek, 20. julija, ob desetih popoldne v zal, odkoder bodo odpeljali njegovo truplo na domače pokopališče v Horjulu.

† Zora Smole. V Ljubljani je umrla gospa Zora Smole, roj. Lazar. Blagomater bodo pokopali v četrtek, 20. julija ob štirih popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah.

† Zofija Pire. Po kratki in težki bolezni je sprevljena z Bogom združena gospa Zofija Pire, roj. Fing. K dotrajnemu politiku bo pod štirih popoldne v četrtek, 20. julija ob pol štirih popoldne v zal iz kapele sv. Kristofa.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim natočno sojalje.

SLOVENEČEVA KNJIŽNICA namerava izdati v slovenskem prevodu znamenito delo

Aleksandre Anzerove

AM WEISSE MEER

Prevajalec je to delo prevajal iz knjige, ki ji manjkajo tri strani. Zato vljudno prosimo, da bi kdo, ki ima to knjigo, (v Ljubljani je bilo prodanih 10 izvodov) le-to posodil vsaj za en dan Slovencev knjižnici, Kopitarjeva 6, da bi mogla dovršiti prevod in knjigo kmalu izdati.

OSEBNE NOVICE

Tudi danes obhajata dva Ljubljankica petdesetletnico življenja. Tako mladeničko sta bila in zdaj, da sta oba mnemja, da ni treba slaviti dogodka s tiskarskim črnolom, ampak s črnino.

ZGODOVINSKI PABERKI

20. malega srpana

1656. leta so se bili Poljaki s Švedi pri Varšavi. Poljska je bila v poznem srednjem veku edina pomembna sila na evropskem vzhodu. Rusija je bila tedaj še pod tatarskim jarmom, severne države pa so bile povezane v kalmarški uniji. V novem veku pa se je splošno politični položaj na evropskem vzhodu in severu močno spremenil. Rusi so se utrli tatarsko oblast in si skušali utreti pot proti zahodu in jugu. Že pod Ivanom Groznim so skušali osvojiti baltške pokrajine, toda brez uspeha. Nekako v istem času so pretrgali Švedi zveze z Danci in Norvežani ter razbili kalmarško unijo. V času, ko sta se obe novi državi naglo krepili in se po uveljavitvi notranjih prilik pripravljali na osvajanja, je Poljska začela vidnoirati.

Ko se niso marali odpraviti švedski kroni, je prišlo med obema državama do hudih in dolgotrajnih bojev. Po končani tridesletni vojni (1648. l.) je eklenil švedski kralj Karel Gustav do vprašanje rešiti. Zvezel se je z braniborskim vojnikom, Ogrji in kazaki ter v petletni vojni prisilil Jana Kazimira, da se je odpovedal švedski kroni. Od vseh bitk je bila najpomembnejša ona pri Varšavi, kjer so maloštevilne švedske čete

razbile mnogoštevilno poljsko plemiško vojsko. (Primeraj Siemkiewicz: Potop). S Švedi in Prusi so se Poljaki pobotali v Olivi 1660. leta. Jan Kazimir se je odpovedal švedski kroni in odstopil v imeu Poljske Estonsko in Livonsko Švedom, braniborskega volilnika pa je odvezal vazalskih dolžnosti kot vladarja Vzhodne Prusije. Vojna s kozaki se je vlekla še dalje, dokler niso končno Poljaki odstopili Ukrajine Rusom.

1866. leta se je lažjaka Vismara spopadla z avstrijsko poljo. Misur. Kljub pomoči pa so bili Italijani premagani.

Zaplenjeno moženje komunistrov

Službeni list z dne 19. t. m. objavlja odločbo s katero se je zaplenilo premoženje upornika Janeza Šiška, železničarja, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Bleiweisova c. št. 25.

»Kri mučenec« ki govori o komunističnih grozodejstvih, ki so jih komunisti zagrešili nad duhovniki in bogoslovci.

S Spodnje Stajarskega

Srebrno poroko sta praznovala v Novi vasi pri Celju bivši kovinar Štorman in njegova žena Terzija roj. Cahon iz Ponikev. Pet njunih sinov je na frontah, eden pa je že na vzhodu junaško padel. Osemdesetletnica je obhajala te dni vdova Amalija Bobek v Celju. V svojem 53 letnem zakonu je imela deset otrok, od katerih jih je pet še živih. Eden izmed njenih sinov je bil med prvimi žrtvami, ki so padli pod komunistično roko na Spodnjem Stajarskem. Umrl je že v jeseni leta 1941. Drugi sin je bil žrtev letalskega napada sovražnikov. Vodja krajevne skupine je postal jubilar in z obiskom in ji izročil s šestilkami tudi lepo darilo.

Sprememba trgovin. Železninarsko veletrgovino Pinter in Lenard v Mariboru vodi sedaj R. Wernig, bivši gostilničar od Sv. Magdalene. — Specerijsko trgovino g. Jojster Weis na je prevzel pekovski mojster Ferdinand Hartinger.

Gostilna »pri lipi« v Radvanju pri Mariboru je zopet podeljena nekdanjemu lastniku Adolfu Anderle, ki je ob začetku vojke bil župan in krajevni skupniški vođa.

Občina Hoče je samo deloma priklopiljena mestni občini Maribor. Priključene Sv. Miklavž, Zgornje Hoče, Hoško Pohorje, Reka, Ragoz in Pivola spadajo še naprej med kmečke občine. Razpajanje, Dogoše, Zerkovci, Bohova in Sp. Hoče so dodeljene Mariboru.

Poštni urad št. III v Slov. goriah zopet vodi veleposelnik, gostilničar in prejšnji poštar Gabrijel Šiligoj.

Smrt pri delu na polju je dohitela 8. julija zaradi letalskega terorja kmetico Elizabeto Pesek, roj. 21. oktobra 1915 in poljedelskega delavca Franca Majhena, roj. 31. decembra 1920.

Dramsko gledališče

Četrtek, 20. julija, ob 18: »Kozarec vode«. Red Četrtek.

Petek, 21. julija, ob 17.30: »Marija Stuart«. Red Sobota.

Abonra red Sobota ima v tem tednu zaradi bližnjega sklepa dramske sezone svoj predstavo izjemoma v petek, 21. t. m. Uprizori se Schillerjeva tragedija »Marija Stuart«. Začetek ob 17.30.

Operno gledališče

Četrtek, 20. julija, ob 18: »Carmen«. Red B.

Petek, 21. julija: Zaprti.

Se nekaj knjig in končali bomo s tretjim letnikom »Slovenčeve knjižnice«. Ali že kaj mislite, da bi postali naš naročnik za četrti letnik, ki ima na sporedu nekaj svetovno znanih pisateljev? Ne zamudite priložnosti, da si ustvarite lepo lastno družinsko knjižnico. Otrci vam bodo nekoč zanjo prav iz srca hvaležni!

Sedaj bo kmalu izšla nova knjiga: Paul Heyse:

Steklar iz Murana

Romantična zgodba iz starih Benetk. — Brali jo boste z užitkom.

Kaj je novega pri naših sosedih?

S Spodnje Stajarskega

Srebrno poroko sta praznovala v Novi vasi pri Celju bivši kovinar Štorman in njegova žena Terzija roj. Cahon iz Ponikev. Pet njunih sinov je na frontah, eden pa je že na vzhodu junaško padel. Osemdesetletnica je obhajala te dni vdova Amalija Bobek v Celju. V svojem 53 letnem zakonu je imela deset otrok, od katerih jih je pet še živih. Eden izmed njenih sinov je bil med prvimi žrtvami, ki so padli pod komunistično roko na Spodnjem Stajarskem. Umrl je že v jeseni leta 1941. Drugi sin je bil žrtev letalskega napada sovražnikov. Vodja krajevne skupine je postal jubilar in z obiskom in ji izročil s šestilkami tudi lepo darilo.

Sprememba trgovin. Železninarsko veletrgovino Pinter in Lenard v Mariboru vodi sedaj R. Wernig, bivši gostilničar od Sv. Magdalene. — Specerijsko trgovino g. Jojster Weis na je prevzel pekovski mojster Ferdinand Hartinger.

Gostilna »pri lipi« v Radvanju pri Mariboru je zopet podeljena nekdanjemu lastniku Adolfu Anderle, ki je ob začetku vojke bil župan in krajevni skupniški vođa.

Občina Hoče je samo deloma priklopiljena mestni občini Maribor. Priključene Sv. Miklavž, Zgornje Hoče, Hoško Pohorje, Reka, Ragoz in Pivola spadajo še naprej med kmečke občine. Razpajanje, Dogoše, Zerkovci, Bohova in Sp. Hoče so dodeljene Mariboru.

Poštni urad št. III v Slov. goriah zopet vodi veleposelnik, gostilničar in prejšnji poštar Gabrijel Šiligoj.

Smrt pri delu na polju je dohitela 8. julija zaradi letalskega terorja kmetico Elizabeto Pesek, roj. 21. oktobra 1915 in poljedelskega delavca Franca Majhena, roj. 31. decembra 1920.

Iz Hrvaške

Nov Poglavljkov pribojnik. Poglavljk NDH si je izbral za novega pribojnika Svetozarja Blaskova, dosedanjega višjega svetočarja v Delavski zbornici.

Tudi Zagreb gradi nova zaklonišča. Zaradi ponovnih anglosaških letalskih napadov so pričeli tudi v Zagrebu bolj skrbeti za varnost civilnega prebivalstva ter so pričeli kopati v griče nova zaklonišča. Prvo tako zaklonišče, dolgo 1 km, so sedaj že dogotovili. Po vojni bo ro v službi za cesto, v sedanjih časih bodo pa v njem lahko našli ljudje varno zavetje pri letalskih napadih.

Nov način za plačevanje davkov na Hrvaškem. Hrvatska vlada je izdala odredbo, s katero je predpisala nov način plačevanja davkov. Po določilih te odredbe bodo morali kmetje na Hrvaškem delno plačevati davke za tekoče leto tudi z oddajo predpisane količine žitnih pridelkov.

Na Hrvaškem pričakujejo dobro trgatv. S posebnimi hercegovaških vinorodnih krajev prihajajo v Zagreb poročila o dobrem stanju grozdič v letosnjih vinogradih. Grozdnih nastavkov tam niso opazdale nobene bolezni. Če ne bodo nastopile še kake vremenske spremembe, bo letošnja trgatva v Hercegovini ne samo po količini, temveč tudi po kakovosti zelo dobra.

Ustanovitev modelarske šole v Varaždinu. Hrvatske prosvetne oblasti so v Varaždinu odprle modelarsko šolo. V šolo se je takoj prve dni prijavilo okoli 100 učencev.

Krstna predstava nove hrvatske ljudske ljudske igre. Franjo Babič je napisal novo hrvatsko ljudsko igro »Graničarska ljubezen«. Delo so te dni uprizarili v osješkem gledališču.

Iz Srbije

»Maršalova osvobodilna vojska« v resnici. Beograjska »Donau Zeitung« z dne 15. t. m. poroča o novih porazih banditov v Bosni. Na nekem mestu so jih potolkli hrvatski domobranci, na drugem pa oddelki nemške vojske. Med banditi je razliki vedno večji. O vojaški disciplini ni nihče govoril pri prihajajo vedno bolj do izraza že znane »vrline« banditov. O njih dovolj zgovorno poroča tudi povelje štaba 11. banditske divizije podrejenim banditskim brigadam, ki pravi: »Navzlic ponovnim prijetjem, da je treba pošiljati v vojske in politične tečaje samo zanesljive tovariše. Olroci ugotoviti, da večina kandidatov, katere so brigade poslale v omenjene tečaje, ni odgovarjala pričakovanjem ter je morale biti zavrnjene. Tako med drugim Bolit Vinko zaradi tatvine in nediscipliniranosti Madjenovci Marko, ker je prodal svoje strelivo, Berova Stanko, ker je zapil svoje orožje itd.« Povelje nadalje ugotavlja, da je deset nadaljnjih kandidatov za politični in vojaški tečaj hotelo izkoristiti svoje poveljniške položaje za beg. Strje od njih so izginili že prvega dne.

Beograd gradi nova zaklonišča. Po prvih letalskih napadih na Beograd je začela beograjska mestna občina graditi varnejska zaklonišča, za kar ji nudi lega mesta dovolj možnosti. Novi zaklonišče so pričeli kopati v hrib dne 17. maja. Beograjsko časopisje poroča, da je sedaj to zaklonišče že gotovo ter bo v njem varno pred letalskimi bombami več tisoč ljudi.

Preskrba prebivalstva s tekstilijami v Beogradu. Tekstilna centrala v Beogradu je dosedaj izdala okoli 40.000 izkaznic za nabavo oblek, perila in klobukov. Tekstilne nakaznice so dobili ljudje, ki so bili prizadeti pri dosedanjih letalskih napadih na Beograd.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapisnikih

Košnja v glavnem končana

Po ravninskih travnikih, tako na prostoru Barju je letošnja košnja v glavnem končana kljub vremenskim in drugim težavam, kajti Medard ni bil koscem posebno naklonjen in je skoraj vsak dan pošiljal na zemljo precejšnje količine dežja, ki je vselej močil že precej posušeno seno. Kmetje so hiteli s košnjo. Huda je bila za delovne moči, zlasti za dobre kosce, ki so bili zelo redki. Mnogi kmetje so jih dobro plačevali. Dajali so jim izdatno hrano in do 100 lir dnevno. Mnogi kmetje pa so si drug drugemu pomagali. Sosed je sosedu pomagal kositi, ko ni bilo mogoče dobiti koscev. Letos se je dostikrat primerilo, da so ljubljanski posestniki po časopisnih oglasi iskali ne koscev, marveč le lastnika kosilnega stroja, ki naj bi jim pokosil velike travnike na Barju proti nagradi v denarju ali pa v senu. Kosilni stroj je letos vsem opravil mnogo dela in tako nadomestil kosce. Seno je sedaj spravljeno. Krma je letos dobra.

Kolesarji na živilskem trgu

Opomini in svarila, da je vožnja s kolesi med trajanjem živilskega trga od 7 zjutraj do 11 dopoldne prepovedana, še vedno niso vpoštevani pri nekaterih kolesarjih, ki se hočejo voziti čez trg lepo na kolesu. Vsak dan imajo stražniki mnogo dela, da te nedisciplinirane kolesarje opominjajo in jih tudi zapišo. Vsak kolesar bi pa moral poznati prometna znamenja, ki so postavljena na vseh važnih krajih trga, zlasti pri vstopih na trg. Moral bi poznati znake, ki kratko opozarjajo s številkami 7—11, da je trg v tem času za kolesarjenje zaprt. Prav za prav je celo med tem časom prepovedano voditi z roko kolesa čez pravi živilski trg.

Napredovanja pri železniškem ravnateljstvu v Ljubljani

Z veljavnostjo od 1. marca t. l. so napredovali v območju direkcije državnih železnic v Ljubljani naslednji uslužbenici:

za inšpektorje V. pol. skupine: Masliš Pavel, Hvala Hieronim, Likar Rudolf, Jarec Stefan, Mehle Avgustin, Mauer Alojzij, Andolšek Janez, Gerčar Jakob, Kosiček Ivan, Mihaljevič Matej, Sifer Stefan, Szillich Alojzij, Zupan Mihael, Matekovič Dragotin, Gajšek Vladimir, Abadžić Ivan, Kurali Anton, Košir Janez, Kartelj Josip, Dominec Franc, Bernat Friderik, Črnčič Alojzij, Poganič Janez, Zupanec Mihael, Vavpotič Vladimir in Krivec Martin;

za višje kontrolorje VI. pol. skupine: Soklič Rudolf, Petrič Emanuel, Ogorec Francišek, Bajec Alojzij, Pirjevec Stanislav, Strubelj Anton, Maraz Janez, Berdajs Viljem, Babnik Jakob, Marolt Franc, Pintar Pavel, Perkavec Albin, Jenčič Marcell, Kralj Edvard, Zupančič Ladislav, Pisl Marjan, Franz Alojzij, Petercel Franc in Butnar Karel;

za kontrolorje VII. pol. skupine: Bitene Alojzij, Dergane Alojzij in Segula Jakob, dosejani promet, urad. VIII. pol. skupine: Kavsek Janez in Zitterschlager Stanislav;

za glavne arhivarje VII. pol. skupine: Schlich Oton, Mikin Miroslav, Koseh Alojzij, Negro Ivan, Nanut Francišek, Novak Tereziya, Praznik Ivan, Pirkovič Amalija, Gregorčič Ljudmila, Osredkar Amalija, Gimpertman Viktor, Vene Alojzij, Kuzar Francišek, Rožanec Alojzij, Schweinert Marija, Sluckove Franc, Kveder Janez, Kušar Alojzij, Potokar Alojzij, Golež Janez, Gril Janez, Orehek Alojzij, Planinec Rajko, Campa Anton, Huš Alojzij, Vrtanek Valentin, Velušček Kristina, Zolli Ana, Kovac Alojzij, Poljak Marija, Seher Jakob, Ilvar Alojzij, Deržaj Stanislav, Kezele Ljudmila, Serjak Marija, Keršič Alojzij, Bolha Ivan, Milas Antonija, Puc Andrej, Zagradnik Avgustin, Nachtigal Julij, Bačnik Alojzij, Ivanuš Srečko, Turak Hugon, Logar Ivan, Verbovšek Josip, Legat Leopold in Belič Janez;

za pravilalce VII. pol. skupine: Kerkotč Emilija, Petrič Marija in Novak Marija;

za višje prometnike VII. pol. skupine: Virant Anton, Cuznar Julij, Belingar Peter, Maganica Josip, Klopčič Blaž, Herzig Alojzij, Adič Karel in Pavšek Stanislav;

za glavne blagajnike voznih listkov in prtljage VII. pol. skupine: Čuk Amalija, Jarjevec Stefanija, Puhar Ana in Pilihi Marija;

za višje strojevalce VII. pol. skupine: Merhar Feliks, Jenčič Rudolf, Kavčič Janez in Lah Francišek;

za višje poslovodje VII. pol. skupine: Kessler Alfonz in Magister Gustav;

za višja tehniška VII. pol. skupine: Kovalev Ervin in Strass Rudolf;

za višja nadzornika proge VII. pol. skupine: Črnkovič Julij;

za višje nadzornike brzojav VII. pol. skupine: Gabrovšek Alojzij, Veretnik Ignacij, Pavlin Josip, Lenassi Benjamin in Wagner Anton;

za VIII. pol. skupine: Lapanja Bogomir, Kukec Adolf, Jerina Ciril, Liden Oskar, Miklić Fedor in Pajdić Miloš, Komac Mihael, Cirman Ivan, Seidel Marcell, Stronnik Marija, Jarh Avgustin, Bertonec Alojzij, Landerer Alojzij, Gregor Metod, Pirnat Milan, Kessler Rudolf, Magana Anton, Tomalič Ana, Škober Marcell, Nečemer Jo.

So na krajih trga obešena opozorila, ki pravijo: »Prepovedano je voziti kolesa tudi ob roki po trgu od 7—11.« V soboto je bilo več kolesarjev prijetih.

Tramvaj in kopalna sezona

Zadnje dneve preteklega tedna, ko je začela kopalna sezona, je bilo v prvih popoldanskih urah opažati prav velik in pomnožen naval občinstva na rakovniški ali dolenski tramvaj. Vozili so se kopalci, namenjeni na Ljubljano, zlasti oni, ki radi zahajajo v mestno kopalnico ob Ljubljani. Tam se je sedaj pričelo živahno vrvenje. Vsak dan so vse kabine popolnoma zasedene. Kopalci prihajajo od vseh strani mesta, kajti nimajo nikjer boljše kopalnice, kot je Ljubljana. Res je, da je, odkar smejo kolesarji kolesariti, tramvajski promet za malenkost razbremenjen, vendar je še vedno ob gotovih urah, kakor je prav sedaj v kopalni sezoni, velik naval na tramvaj in zato bi bilo potrebno, da bi cestna železnica za vroče dneve poskrbela kako rezervno na dolenski progi.

Pri tatvini krompirja zasačena

Na premikalnem kolodvoru v Zalogu sta bila 6. aprila letos zaposlena dva železničarja, Aleksander in Pavel. Tam je stal tudi vagon krompirja. Iz vagona sta vzela nekaj kilogramov krompirja in ga spravila v vrečo ohraneno v aktovko. Vojaška straža pa ju je zasačila, ko sta krompir skušala odnesti s kolodvora. Obtožena zaradi zločina tatvine, ker sta dejanje izvršila na prostoru, namenjenemu javnemu prometu, sta bila pred malim kazenskim senatom obsojena vsak na 5 mesecev strogega zapora in v izgubo častnih državljanških pravic za 2 leti. Obtožena sta tatvino odkrito priznala. Železničarja poprej še nista bila kaznovana.

Razne nesreče in poškodbe

Z nekega zidarskega odra na Poljanškem nasipu je padlo več delavcev. Hujše poškodovana sta bila dva. Na lžanski cesti št. 93 stanujoči tehnik Alojzij Elikan je dobil pri padcu z odra notranje poškodbe, zidarski pomočnik 19 letni Jože Marinič pa si je zlomil desno roko. Nesreča se je primerila v torek okoli 10 dopoldne. — Popoldne okoli 17.30 je začela kap na Resljevih cestah št. 25 stanujočo železničarjevo ženo, 54 letno Josipino Marčev. — V Višnji gori je hude pes ugriznil v desno nogo 45 letno zasebnico Ano Gamsovo. — V Ponovi vasi je padel z drevesa in si zlomil levo nogo 7 letni posestnikov sin France Virant. — V Sneberju, občina D. M. v Polju, je neznan voznik povozil 7 letnega zidarjevega sina Marijana Lobodo. Deček je dobil poškodbe na glavi in po životu.

Obsojen zaradi tatvine železa

Trgovski pomočnik C. P. je bil pri neki trdki, ki prodaja železnino v vzhodnem delu mesta, zaposlen že nad 7 let. Pri tej trdki se je izučil. Vedno je bil pošten in vreden. Veliko povpraševanje po nekaterih vrstah železa in po raznem železnem orodju pa ga je premotilo, da je začel skrivaj iz skladišča odnašati blago in ga pod roko prodajati. Od jeseni 1943 do januarja 1944 je tako trdki škodoval za okoli 11.000 lir. Ko so bile njegove nepoštenne manipulacije odkrite, je bil prijet in naposled pozvan na odgovor pred kazensko sodnico-podrednika na okrožnem sodišču, obtožen zaradi prestopka tatvine. Priznal je. Bil je obsojen na 10 mesecev strogega zapora.

Vajence za litografe (risarje) sprejememo

takoj

J. BLASNIKA NASL. D. D.
Breg št. 10—12

ZDRAVILNA ŽELISKA
VSEH VRST
POVTRINNO-SADJE-GOBE
REDNO KUPUJEMO
HRAVILNI PROIZVODI
»ALPA« LJUBLJANA
BISARJEV, SKRABČIČE
VIDOVČANSKA CESTA 16

TEL KINO »UNION« 22-21

Danes zadnjikrat!
Zaradi tehničnih zaprek ne moremo predvajati napovedanega Helza Rühmannovega filma »SE ENKRAT STUDENT«, zato predvajamo njegov te boljši film

»Gasmann«

v režiji najboljšega in najbolj slovitega nemškega režiserja prof. Carla Froelicha. Zaradi nagle spremembe nismo mogli filma opremiti s slovenskimi napisi, kar naj nam blagovoli cenj. občinstvo oprusti.

PREDSTAVA danes le ob 17!

Večerna predstava zaradi koncerta odpade.

TEL KINO »SLOGA« 27-50

Dve uri prijetnega razvedrila!

Najlepša vaška burka!

»Kdo je oče?«

V glavnih vlogah: Ilse Werner, Roma Bahn, Hans Stüwe, Theodor Danegger, Beppe Brem in drugi odlični umetniki.

PREDSTAVE ob 16 in 19.

TEL KINO »MATICA« 22-41

Vožnja v smrt največjega luksuznega parnika

»Titanic«

Katastrofa, ob kateri je obnemela svetovna javnost.

Igralci: E. F. Furlberg, Elfriede Datzig in Sybille Schmitz.

PREDSTAVE ob 16 in 19.

Se medveda bi obrila krema Rapida brez mila

BRIVNA KREMA
RAPIDA Brez mila, brez pene
PROIZVODI: VAN KAIT

MALI OGLASI

Službe dobe

TRG. SOTRUDNIK(CA) zmožen opravljati posle poslovanja, agent, tudi mlajši specializirani, dobi stalno mesto v boljši živilski trgovini. — Le oni z dobrim spričevalom in priporočilom naj pošlje ponudbo z navedbo vsega dosedanjega službovanja in šolske izobrazbe, na upravo »Slovenec« št. 6344. (b)

ILAPCA sprejemem takoj v službo. Sv. Petra c. 61. (b)

STENOGRAFIJO GRAFIJO sprejemem. Zglasi se v Beethovnovi ul. 4. III. desno. (b)

SLUŽBINJO pridno in pošteno sprejemem takoj. Sv. Petra cesta 61. (b)

SNAILKO za pisarno sprejemem. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6299. (b)

PREVAJALCA (-KO) perfektnega za nemščino, po možnosti mlajšo moč, sprejemem. Zglasi se v Beethovnovi ul. 4. III. desno. (b)

KUHARICO samostojno, in službinjo takoj sprejemem. Vprati trgovina Varnosti, Wolfova ulica št. 12. (b)

Vajenci

VAJENCA za krznarsko obrt takoj sprejemem. Smole Josip, Selenburgova 6.

Polzvedbe

MALO DENARNICO z manjšo vodo denarja sem našel. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6344. (c)

Razno

Za bančne in denarne posle nakup in prodajo »raznih premij in nepremij« se priporoča AL PLANINSEK Ljubljana, Dvorkova ul. 3/1.

Siv. stroji

SIVALNI STROJ znane boljše znamke, pogreznjiv, prodam. — Pred škofijo 19. I. nad. dvorišče, Adamič.

SIVALNI STROJ ženski, originalni Jax. Sivalni stroj, ženski, original. Singer v zelo dobrem stanju, dva kosa blaga za kostum ali možko obleko prodam. Kamniška 13.

SIVALNI STROJ Singer in kolo Bianchi, skoraj nov, prodam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6318.

Pohištvo

SPALNICE plesane in jesenove s ter orohove jedilnice si lahko ogledate vsak četrtek in nedeljo od 3 do 5 v gostilni Celovška c. 72. (s)

DAMSKO KOLO italijanski model, svetlo barve, gume in kolo v najboljšem stanju poceni prodam. Ambroz, mehanika delav. nica, Dunajska c. 71.

MOSKO KOLO »Torpedo« in damsko kolo »Tajfun«, kolesa in gume v dobrem stanju prodam oba za 12.000 lir. Ambroz, Vodovodna cesta 2.

MOSKO KOLO športno, znamke Majster, francoski, skoraj nov. Moško kolo nemške znamke Age, skoraj nov in rabljeno možko kolo znamke Steyer-Wafergrad, prodam. Kamniška 13.

DAMSKO KOLO italijanski model, svetlo barve, gume in kolo v najboljšem stanju poceni prodam. Ambroz, mehanika delav. nica, Dunajska c. 71.

Globoko potrt naznanjam vsem prijateljem in znancom, da me je po kratki in težki bolezni, previdena s svetimi zakramenti za vedno zapustila moja nadšev ljubljana in skrbna žena, gospa

ZOFIJA PIRC ROJ. FINZ

K zadnjemu počitku jo homo spremili v četrtek dne 20. julija 1944 ob pol 4 pop. z žal. kapele sv. Kristofa, k Sv. Križu.

Ljubljana 19. julija 1944.

Feliks Pirc, soprog in ostali sorodniki.

Zahvala

vsem, ki ste našo

DANICO

v bolzni obiskovali, jo spremili na poslednji poti in ji poklonili cvetje. Iskreni Bog plačaj vsem, zlasti gosp. kaplanu Sreju in Marijinim družnicam. Enako za številne izraze sožalja. — Sv. maša zadušnica bo v stolnici v petek 21. julija ob 7 zj.

Ljubljana, 19. julija 1944.

Družina DOBRSEK

V službi domovine je padel protikomunistični borec, naš dragi brat, nečak, bratranec in stric

STONE DOLINAR domobranski narednik

Pogreb bo v četrtek 20. julija ob 10 dopoldne z žal. odkodere ga bomo odpeljali na domače pokopališče v Horjul.

Bratje, sestra, in družini Dolinarjevi.

Dotrpela je naša ljubljena žena, mamica, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Zora Smole roj. Lazar učiteljica

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek dne 20. julija ob 4 pop. z žal. kapele sv. Jožefa, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Kočevje, dne 18. julija 1944.

Globoko žalujoči: Franjo, mož; Tatjana, hčerka; rodbine: Smole, Lazar ter ostalo sorodstvo.

ŽOGA SREČE

35

»Samo ne spravite me na policijsko sodišče, gospod, prosim.« je začel kaj. »Ne bi mogel prisesti, da je bil Kaiser, kakor sem že rekel, toda stavljal bi ves denar, kar ga imam — ni ga dosti, to je res — da je bil Kaiser tisti, ki sem ga tisto noč videl teči proč.«

»No, še enkrat hvala, kar ste mi povedali, Stari Benke je rekel Anton. Naslednji torek popoldne se je prihodilo, da je lahko za nekoliko ur odšel iz pisarne, pa je sklenil, da porabi čas za treniranje na »Stettinskem« igrišču. Tako je bil zvečer prost.

Večina »Stettinskih« igralcev ga je pozdravila s smehljajem in kimanjem, toda Kaiser je samo nekako zarenčal in se nasmejal.

Ko se je preoblekel v jopico in tekalne hlače — tisto popoldne ni bilo večbanja z žogo, kakor je bil oznanil »očka« — ga je počakal Kaiser.

»Teciva za sto mark« ga je pozval žaljivo.

»Kaj bi radi?« je vprašal Anton.

»Saj si slišal, kaj sem rekel, gospod Mogočnej,« je rekel Kaiser. »Se sanja se ti ne, kakšno ugodno priliko imaš kot dirkač, mi pravijo. Dirkat grem s teboj za sto mark — ali za cekin — če ti je prav!«

»Bom že dirkal s teboj, ker si videti tako vnet, ampak denar lahko obdržiš v žepu, Kaiser,« je odvrnil Anton, ki se je kljub takemu pozivu brzdal.

»Nima cvenka!« je pripomnil drugi in škilil po oblačilnici.

Anton je stopil naprej in pogledal svojemu nasprotniku naravnost v obraz.

»Če misliš, da se te bojim, Kaiser, v katerem koli pogledu, me je prav volja, da ti pokažem, da se motiš,« je rekel. Ko pa je videl, da se drugi še ganil ni, da bi se odzval očitajočemu odzivu, je zavpil: »Pa naprej in teče!«

Zasilno razsodišče, ki so ga v naglici sestavili vneti igralci, je določilo, da se vrši tek na sto metrov in sicer na tekalni poti iz zgoznelih ugaskov ob ograji, ki je obdajala

igrišče. Anton je izlaha zmagal. Nasprotnik, ki je tekel za njim, pa se je s strahovito silo zadel vanj, da je priletel ob ograjo.

»Pazi — bodice!« je zaklical Just Renner.

Ker ga je zadel docela nepričakovano, je bila velika sreča, da se ni Anton bolj poškodoval. Bil je samo hudo opraskan, ko se je pobral.

Slišal je Kaiserja, ko je ogorčeno ugovarjal, češ da je bilo zgolj naključje. »Nenadoma se mi je zvrtilo v glavi,« je rekel, »pa sem se zadel obenj, da sem se rešil!«

»Preklavnole!« je rekel Anton. »Ali hočete, fantje, to stvar prepustiti meni?«

»Zoginje igralci so slutili, da se bo nekaj zgodilo, in so se na trati igrišča razprostrli vkrog.«

»Pripravi roke, Kaiser!« in ko je ta to storil, je Anton planil nadenj. Ogorčen spričo novega izdajstva, je odrinil Kaiserjevo obrambo in s hladno strašno premisslenostjo obsopal nasprotnika z udarci.

»Bum — bum!« Glas padajočih udarcev je bil kakor godba v ušesih večine gledalcev. Ko se je bil Kaiser še dvakrat splazil na svoje nazvnoter obrnjene noge, pa znova zopet treščil na igrišče, se je Antonu zazdelo, da ima dovolj. Sam Anton ga je zvelkel pokoncu.

»Nikoli več ne vtikaj zastrupljenih žebcljev v moje čevlje!« je pri tem rezko siknil.

Pričakoval je ploho opravičevanj, namesto tega pa se je na obrazu nasprotnika pojavil izraz neznanse groze. Kaiser je dihal, da je vse piskalo, in se je urno zmazal proč proti oblačilnici.

»Ta podlež ima dovolj,« je rekel Rudi Torker suho. »No očka, kaj pa vi pravite k temu?«

Zaradi Paplerjeve navzočnosti se je Anton slednjič streznil.

»Prositi moram oprščenja, gospod Papler,« je rekel skesano.

»Že dobro, dečko,« se je glasil veseli odgovor. »Že nekaj časa sem pričakoval nekaj takega. Vedel sem, da mora priti do tega, in mislim, da bo to sedaj razčistilo zrak.«

Anton tisto dopoldne ni več videl Kaiserja. Videl pa ga je tisto popoldne na peronu stettinske postaje, a čim ga je opazil, se mu je skril za knjižno stojnico. Kajti Kaiser ni bil sam. Razburjeno se je pogovarjal z Jakobom Bruckom.

Anton je videl, da mu je ta hitro nekaj vtaknil v roko, potem pa potisnil levega notranjega forwarda »Stettinske žoge« v voz vlaka, ki je spuščal polno paro.

S svojim poročilom je pohitel nazaj k Johannu Becku, katerega je našel, ko se je smejal v pest.

»Da — da — prav zanimivo!« je pripomnil odvetnik. »Sicer pa imam tudi jaz neko sporočilo za vas, in sicer iz Avstralije.«

Anton je s široko odprtimi očmi bral brzojavko:

»Avgust Jeremija Hofer je umrl pred devetimi meseci. Bil je župan majhnega mesta na zlatih poljanah v Placer's Piecu. Bogat človek, zapustil veliko premoženje.«

»Zanimivo, kaj?« je rekel Beck in se znova zahetel.

XX. poglavje.

»Naj vstopi kokainska verižnica.« Anton je položil poročilo na mizo in pogledal svojega delodajalca.

»Toda jaz nisem slišal, da bi bil stric Avgust mrtev,« je rekel, »in da je zapustil veliko premoženje... O tem tudi še nisem nič slišal.«

Beck se je bil sedaj nehal hehetati; obraz mu je bil resen in glas oster.

»A vendar je vaš oče moral vedeti, Anton! Zakaj bi vam bil sicer omenil njegovo ime na smrtni postelji? Ali je bil naravnost obveščen o tem, da je vaš stric mrtev in je zapustil veliko imetje, ali pa je uganil, da se je bilo zgodilo.«